

Xəbər
Sumqayıtda
dəm qazı
bir ailəni
məhv
etdi -
6 nəfər
ölü tapıldı
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 mart 2018-ci il Çərşənbə axşamı № 52 (6941) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Məzahir Pənahov prezident İlham Əliyevin qəbulunda

ATƏT seçkini müşahidə edəcək

yazısı səh.5-də

Türkiyə ərazisində ABŞ-a qarşı terror təhdidi - səfirlik qapadı

yazısı səh.10-də

Tramp ömürlük prezident olmaq istəyir - baş tutacaqmı...

yazısı səh.6-də

Saakaşvilinin Ukraynada çadırları dağıldı - şou bitdimi...

yazısı səh.9-də

Kredit borcuna görə tutulanların işi Avropa Məhkəməsində

yazısı səh.4-də

İrandan Ermənistanla bağlı əsas gözləntimiz

yazısı səh.11-də

Nazirlik məktəblərə xəbərdarlıq etdi

yazısı səh.4-də

Məşhur bəstəkarın nəşi soyumamış məzarı dəyişdirildi - səbəb...

yazısı səh.12-də

Cəlilabadda meşədə gənc oğlanın meyiti tapıldı

yazısı səh.14-də

Azərbaycana ötən il 2,7 milyon turist gəlib

yazısı səh.4-də

Bakı metrosunun bitib-tükənməyən "ÇP"ləri

yazısı səh.15-də

Maaş və pensiyaların artımı inflyasiyanı yüksəldə bilərmi...

yazısı səh.12-də

AZƏRBAYCAN QABAĞA, ERMƏNİSTANA AĞA... - MÜHÜM GƏLİŞMƏ

Ermənistan Rusiya və Qərb üçün "dəstəyi olmayan çamadan"a çevrilir; işğalçı ölkə öz tarixində ən kritik zolağa girib; erməni portalından acı etiraf: "Bu, erməni xalqını ölümə aparmaqdır..."

yazısı səh.8-də

Banklar üçün növbəti kritik dönmə

Problemlili dollar kreditləri, kreditləşmənin azalması və valyutadəyişmə istiqamətində gəlirlərinin əhəmiyyətli hissəsindən məhrum olmaları bankları çətin vəziyyətə salıb yazısı səh.3-də

Rəsulzadəsiz 63 il - böyük dövlət xadimi son günlərini necə və kimlərlə keçirib...

yazısı səh.3-də

Sərdar Cəlaloğlu: "Cəmil Həsəniyə mandat vermədilər, döndü radikal müxalifət oldu"

yazısı səh.6-də

Seyid Həsən Amili: "Ərdəbildə desələr ki, yol açıldı, gedin Qarabağa, şəhid olmağa, camaat sel kimi axışar"

yazısı səh.7-də

Prezident Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının maaşını artırdı

Prezident İlham Əliyev Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə maaşlarının artırılması haqqında sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, 2018-ci il martın 1-dən Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə maaşları orta hesabla 10 faiz artırılıb.

Mirşahin Ağayevin "Real" TV-sinə müddətsiz lisenziya verildi

Martın 5-də Milli Televiziya və Radio Şurasının (MTRS) növbəti iclası keçirilib. MTRS-dən APA-ya verilən məlumata görə, iclasda "Real Təhlil İnformasiya Mərkəzi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin peyk yayımı üçün lisenziya verilməsi barədə müraciətinə baxılıb.

MTRS-nin qərarına əsasən, "Real Təhlil İnformasiya Mərkəzi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinə ixtisaslaşmış (xəbər) kanal kimi peyk yayımı üçün müddətsiz lisenziya verilib.

Qeyd edək ki, "Real Təhlil İnformasiya Mərkəzi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin ("Real" TV) baş direktoru Mirşahin Ağayevdir.

Başsağlığı

Rauf Arifoğlu və "Yeni Müsavat" Media Qrupunun kollektivi

daxili işlər naziri general-polkovnik
Ramil Usubova
anası Rəna xanımın
vəfatından kədərli olduğunu bildirir,
dərindən hüznə başsağlığı verir.

Novella Cəfəroğlu, Səidə Qocamanlı, Səadət Bənəniyarlı

daxili işlər naziri general-polkovnik
Ramil Usubova
anası Rəna xanımın
vəfatından kədərli olduğunu bildirir,
dərindən hüznə başsağlığı verirlər.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

QHT Şurası 2018-ci il birinci qrant müsabiqəsinin nəticələrini təsdiqlədi

Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının növbəti iclası keçirilib. Şura sədrinin müavini Vüsal Quliyev iclası açaraq gündəliyə təklif olunan Şuranın 2018-ci il birinci qrant müsabiqəsinin nəticələri, "Hasilat Sənayesində Şəffaflıq" prosesində QHT-lərin iştirakı mövzusunda qrant müsabiqəsinin yekunları, şuranın 2018-ci il fəaliyyət planı, şuranın 2018-ci il ikinci qrant müsabiqəsinin elan edilməsi haqqında məsələni elan edib. Gündəlik yekdilliklə təsdiq olunub.

Musavat.com xəbər verir ki, Şura Katibliyinin icraçı direktoru Fərasət Qurbanov 2018-ci il birinci qrant müsabiqəsi ilə bağlı şuranın elektron resursuna 651 daxil olmanın qeyd alındığını, onlardan 647 təşkilatın layihə təqdim etmə mərhələsində iştirak etdiyini, 53 təşkilatın texniki şərtlərlə bağlı yol verdiyi qüsurlara görə prosesin kənarında qaldığını, 594 layihənin isə ekspertizaya göndərildiyini bildirib.

İcraçı direktor ötən ilin 7 dekabrında "Hasilat Sənayesində Şəffaflıq" (HSS) prosesində QHT-lərin iştirakı mövzusunda qrant müsabiqəsi elan edildiyini, bununla bağlı şuraya 24 müraciətin daxil olduğunu deyib. F. Qurbanov 444 təşkilatın 2018-ci il birinci qrant müsabiqəsində, 19 təşkilatın isə HSS müsabiqəsində (cəmi 463) tələb olunan

ekspert balını topladığını bildirib.

Fərasət Qurbanov şuranın 2018-ci il fəaliyyət planı haqqında da ətraflı məlumat verib. Katibliyin icraçı direktoru şuranın 2018-ci il ikinci qrant müsabiqəsinin mövzuları, prosedurları, şərt və qaydaları haqqında da geniş məruzə edib.

Vüsal Quliyev QHT-lərin ölkənin ictimai həyatında fəal iştirak etdiyini qeyd edərək 2018-ci il birinci qrant müsabiqəsinə müraciət edən QHT-lərin layihələrinin 80%-nin ekspert ballarının müsbət olmasının təqdirəlayiq olduğunu bildirib. O, həm yeni yaranan, həm də təcrübəli QHT-lərin cəmiyyət üçün faydalı təşəbbüslərlə çıxış etdiyini vurğulayıb.

Şura üzvləri Şahin İsmayilov, Rufiz Qonaqov, Sahib Məmə

ədov, Emin Həsənlı, Əliməmməd Nuriyev, Nərgiz Xələf və Anar Xəlilov çıxış edərək gündəlikdə dayanan məsələlərlə bağlı təkliflərini bildirdilər.

Şura 2018-ci il birinci qrant müsabiqəsinin, "Hasilat Sənayesində Şəffaflıq" prosesində QHT-lərin iştirakı mövzusunda qrant müsabiqəsinin nəticələrini və qurumun 2018-ci il fəaliyyət planını təsdiq edib. İclasda həmçinin 2018-ci il ikinci qrant müsabiqəsinin elan edilməsi haqqında da qərar qəbul edilib.

Yuxarıda qeyd olunan hər iki qrant müsabiqələrinin nəticələri və 2018-ci il ikinci qrant müsabiqəsinin mövzuları ilə Şuranın internet saytları (www.csn.gov.az, www.qhtxeber.az və www.e-qht.az) vasitəsilə tanış ola bilərsiniz.

Təbrizdə beynəlxalq poeziya festivalı

"Təbrizdə keçirilən XII Fəxr Beynəlxalq Şeir Festivalına Azərbaycan Respublikasından iki nəfər - AJB Xəzər filialının sədri Arif Buzovnalı və mən qatılmışdıq".

Bu barədə AYB üzvü, şair-publisist Qurban Cəbrayıl məlumat verib.

O bildirib ki, poeziya tədbiri İran İslam Respublikasında fəaliyyət göstərən Şeir və Ədəbiyyat Dastanları Mərkəzinin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə reallaşdı: "Builki festival Şərqi dahi şairi Məhəmməd Hüseyn Şəhriyarın xatirəsinə həsr olunmuşdu. Elə tədbirin açılışı da böyük "Şəhriyar" mehmanxanasının akt zalında baş tutdu. İran Şeir və Ədəbiyyat Dastanları Mərkəzinin sədri Mehdi Qızılı giriş nitqi söylədi və görkəmli din alimi Ayətullah Cəfər Sübhəninin təbrik məktubunu çatdırdı. Vurğuladı ki, İslam İnqilabının qələbəsinə son tərminən 150 min türkçə (azərbaycan) şeir kitabı nəşr edilib. Bu il İslam İnqilabının 40-cü ildönümü ərəfəsində nəşr olunan ən yaxşı türkdilli şeir kitabları və müəlliflər də müəyyənləşdiriləcək.

Fəxr Şeir Festivalı Təşkilat Komitəsinin rəhbəri söyləyib ki, festival üçün 3400 şeir kitabı "Yetkinlər", təxminən 670 əsər "Uşaq və yeniyetmələr, 200 şeir isə "Poeziya" bölməsində iştirak məqsədilə təqdim edilib. Digər tərəfdən müsabiqədən sonra seçiləcək türk (Azərbaycan) ədəbiyyatı bölməsində də 200 əsər toplanıb".

Qurban Cəbrayıl qeyd edib ki, festival Təbriz neft-qaz konsorsiumunun nəhəng "Petroşimi" salonunda yekunlaşıb: "İranda hər yanından fars və türkdilli

yazarlar - Kərimi, Mühəqqiq, Təriqi, Mustafa Quluzadə, Babək İslami, Xosrov Sətribi, Sədr Məhəmmədi, Arif Zamani, Məhəmməd Rənci, o cümlədən də Türkiyə Cümhuriyyətindən şairlər iştirak edirdilər. Çox təəssüf, İraqdakı qələm dostlarımız gəlib çatma bilməmişdilər. Əziz, sərbəst və heca vəznində şeirlər səsləndirildi. Arif bəylə ümumi mövzudan əlavə, Qarabağın işğalı, Xocalı soyqırımı barədə də şeirlər oxuduq və çıxışımız iştirakçılar tərəfindən yüksək dəyərləndirildi. Təbrizin, ümumiyyətlə Şərqi Azərbaycan Ostandarlığı-

nın rəhbər şəxsləri xeyir-dua verdilər. Məşhur İran müğənnisi Əmir Sipehrinin ifasında "Azərbaycanım", "San gəlin" və digər mahnılar herarətli alqışlarla qarşılandı. Asudə vaxtlarda şəhərin qədim və məşhur məkanlarına, o cümlədən Şairlər Məqbərəsinə, muzeylərə, El gölüne ekskursiyalar səfəri daha da maraqlı və rəngarəng etdi. Sonda qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırıldıq və təqdim olunan əsərlərin nəşri, işlərin bu istiqamətdə daha geniş miqyasda davamı qərara alındı".

□ Musavat.com

"Qanunvericilikdə dəyişiklik olmasa, ciddi maddi çətinliklərlə qarşılaşacağıq" - Məleykə Abbaszadə

Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) Direktorlar Şurasının növbəti iclasında dövlət qulluğu ilə əlaqədar görülmüş işlər müzakirə olunub.

DİM-in mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, iclasda qeyd olunub ki, indiyə qədər ümumilikdə 1488, inzibati vəzifələrin A növü üzrə 33, B növü üzrə 1455 namizəd dövlət qulluğuna qəbul imtahanlarında iştirak edərək sertifikat əldə edib. Son iki ay ərzində dövlət orqanlarından daxil olmuş 2026 vakansiya üçün müsabiqə üzrə 4 müsahibə elanı verilib.

11 yanvar 2018-ci ildə 77 dövlət orqanında mövcud olan 1126 vakant vəzifə üzrə müsahibənin müsahibə elanı üzrə qeydiyyatdan keçmiş 1450 namizədlə müsahibə mərhələsi davam edir. Müsahibələr Bakı şəhəri, DİM-in Gəncə, Şəki, Şirvan, Göyçay, Lənkəran, Bərdə regional bölmələri, Mingəçevir, Quba regional "ASAN" xidmət mərkəzi daxil olmaqla 18 müxtəlif yerdə təşkil edilir.

İndiyə qədər 11 yanvarda elan edilmiş dövlət qulluğuna qəbul üçün müsahibənin müsahibə mərhələsi üzrə qeydiyyatdan keçmiş namizədlərlə 459 müsahibə keçirilib. Müsahibələrdə iştirak etmiş 175 namizəd iddia etdiyi vəzifəyə uyğun hesab edilib, 284 namizəd isə vəzifə uyğun hesab edilməyib. Qeydiyyatdan keçmiş namizədlərdən 247-si müsahibələrdə iştirak etməkdən imtina edib, 231 namizəd isə müsahibələrdə iştirak etməyib. 5 nəfərin nəticəsi etibarsız hesab edilib.

DİM sədri Məleykə Abbaszadə müsahibə mərhələsində əsas problemi açıqlayıb. Onun sözlərinə görə, problem ondan ibarətdir ki, namizədlərin vəzifələr üzrə bir neçə müsahibənin qeydiyyatından keçməsi üçün məhdudiyət nəzərdə tutulmayıb: "Nəticədə bəzi namizədlər bu haldan sui-istifadə edərək 20 və daha çox vəzifə üzrə qeydiyyatdan keçib. Ümumilikdə isə orta hesabla 1 nəfər 3 müsahibədə iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçə bilər. Müsahibələrin təşkili və keçirilməsi üçün DİM və dövlət orqanları tərəfindən kifayət qədər vəsait və resurslar sərf olunur. Nəzərə almaq lazımdır ki, müsahibələr ilk dəfə olaraq regionlarda da keçirilir və bu məqsədlə DİM və dövlət orqanlarının nümayəndələri bu bölgələrə ezam olunurlar. Əgər qanunvericilikdə müvafiq dəyişiklik həyata keçirilməyə, DİM ciddi təşkilatı və maddi çətinliklərlə qarşılaşacağıq".

Qeyd olunanlar nəzərə alınaraq qanunvericilikdə müvafiq dəyişikliklərin oluması üçün təkliflər hazırlanması və müvafiq orqanlara təqdim olunması zəruri hesab edilib.

Sərqdə və müsəlman dünyasında ilk Demokratik Respublika quran Cümhuriyyətimizin banisi Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin ölümündən bu gün 63 il ötür.

M.Ə.Rəsulzadə 1884-cü il yanvarın 31-də Bakının Novxanı kəndində anadan olub. O, ilk təhsilini rus-müsəlman məktəbində, sonra isə Bakı texniki məktəbində alıb. 1902-ci ildə 18 yaşlı M.Ə.Rəsulzadə ilk siyasi təşkilatı "Müsəlman gənclik təşkilatını" qurub. Siyasi fəaliyyətinə görə, o, 1908-ci ildə İrana gədir və 1913-cü ildə vətəne qayıdır. 1917-ci ilin oktyabrında Müsavat Partiyasının Bakıda keçirilən birinci qurultayında M.Ə.Rəsulzadə sədr seçilir.

Böyük dövlət xadimi bu illərdə də xalqın və millətinin taleyindən narahatlıq duyulan əsərlərini yazmaqda davam edir. Onun şah əsəri isə 1918-ci il mayın 28-də Fətəli Xan Xoyski ilə birgə qurduğu Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti olur. Qısa ömür sürən bu dövlət 1920-ci ilin aprelinde sovet qoşunlarının müdaxiləsi ilə süqut edir. Elə həmin il M.Ə.Rəsulzadə Qırmızı ordunun əsgərləri tərəfindən Lahıc kəndində həbs olunur. 1922-ci ildə isə Rəsulzadə SSRİ sərhədlərini həmişilik tərk edir.

1932-ci ildən M.Ə.Rəsulzadənin fəaliyyətinin Avropa dövrü başlayır. Bu illərdə o, Almaniya-da "İstiqlal" qəzetini, "Qurtuluş" jurnalını nəşr etdirir, Polşada isə milli Azərbaycan nəşriyyatını yaradıb polyak dilində "Azərbaycan müstəqillik uğrunda mübarizədə" kitabını çap etdirir. 1934-cü ildə M.Ə.Rəsulzadə bütün mühacirləri bir araya gətirmək istiqamətində də çalışır, hamını Azərbaycanın müstəqilliyi probleminin həlli mücadiləsinə çağırır.

İkinci Dünya müharibəsi dövründə M.Ə.Rəsulzadə min-

Rəsulzadəsiz 63 il-böyük dövlət xadimi son günlərini necə və kimlərlə keçirib...

Nəsiman Yaqublu: "Rəsulzadə Cümhuriyyəti quran insanların içərisində ən çox mübarizə apararı oldu"

lərlə əsir düşmüş azərbaycanlı həmvətəni xilas edir, almanlarla danışıqlar aparır. 1943-cü ilin avqustunda isə Almaniyanın Azərbaycanın müstəqilliyinə və ayrı-ayrı xalqların azadlığına sayğı göstərməyinə əmin olub bu ölkədən uzaqlaşır. İkinci Dünya müharibəsindən sonra bir müddət Almaniyanın ABŞ-ın nəzarətində olan hissəsində yaşadıqdan sonra 1948-ci ildə Türkiyəyə qayıdır. 1949-cu ildə Ankarada Azərbaycan Kültür Dərnəyini yaradır, azərbaycanlıları bir təşkilat ətrafında birləşdirir. 1952-ci ildə M.Ə.Rəsulzadənin birbaşa rəhbərliyi ilə "Azərbaycan" jurnalı nəşr edilməyə başlayır. Bu illərdə o, başda ABŞ dövləti olmaqla, Qərbin SSRİ-yə qarşı yürütdüyü "soyuq müharibə" proqramına dəstək verir, "Amerikanın səsi", "Azadlıq" radiolarında sovet dövlətini və kommunist rejimini tənqid edir.

M.Ə.Rəsulzadə 1955-ci il martın 6-da Türkiyənin Ankara şəhərində vəfat edir, "Əsri" məzarlığında dəfn edilir.

M.Ə.Rəsulzadə 71 yaşında dünyadan köçərkən son olaraq

üç dəfə "Azərbaycan, Azərbaycan, Azərbaycan" sözlərini işlədi.

Mühacirətdə Azərbaycan həsrəti ilə bu dünyaya əbədi gözlerini yuman Rəsulzadənin ömrünün sonunda yanında kimlərin olduğu, son günlərini necə keçirdiyi və digər bu kimi suallar doğuran məsələlər daim müzakirə mövzudur. Bütün bunlarla yanaşı, hələ də Cümhuriyyətimizin banisinə Bakının mərkəzində heykəl qoyulmaması da onun təkə doğum və ölüm günlərində, AXC-nin yarandığı gündə deyil, hər zaman təəssüflə qeyd edilir.

Rəsulzadə Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, tarixçi alim Nəsiman Yaqublu onun son günləri barədə "Yeni Müsavat"a bunları dedi: "İç Rəsulzadə qarışıq, Cümhuriyyəti quranların hər birinin həyatı acınacaqlı olub. Fətəli xan Xoyskini, Həsən bəy Ağayevi güllələdilər, digərlərini həbs etdilər, həbsxanalarda saxladılar. Mühacirətdə olanlar çox ağır bir həyat yaşadılar. Bütün bunlara baxmayaraq, bu insanlar Azərbaycanın azadlığı uğrunda mübarizədən geri dönmədilər. Rəsulzadə bu insanları içərisində ən çox mübarizə apararı oldu. Çünki bu insanların əksəriyyətinin ömrü 20-30-cu illərdə bitdi, onlar güllələndilər, qətlə yetirildilər, dünyadan köçdülər. Amma Rəsulzadə 1955-ci ilə qədər, yəni 35 il bu mübarizəni apardı. Onun həyatının son günlərində kimlərlə oturub-durduğu, hansı işləri gördüyü ilə maraqlanmışam. Rəsulzadə o dövrdə Ankarada Milli Kitabxanada çalışırdı. Son günlərdə gəlib-gətdiyi yer Azərbaycan Kültür Dərnəyi olub. Bu cəmiyyətin də əsası 1949-cu ilin fevralında qoyulmuşdu və əsasını Rəsulzadə qoymuşdu. Orada Azərbaycanla bağlı fikir mübadilələri gedirdi. Onun yazdığı və çap etdirdiyi son məqalə "Novruz bayramı" adlanır. Ondan sonra Rəsulzadə dünyadan köçüb və başqa yazılan çap edilməyib. Məna verilən məlumata görə, Rəsulzadə şəkər xəstəliyinə tutulmuşdu. Çünki çox gərgin, əsəbi həyat yaşamış bir insan idi. Məhəmməd Kəngərli deyir ki, o, dünyadan köçəndə yanında idik. Rəsulzadə vəfat edəndə

di. Yeni birbaşa onun yanında olmamışdı. Onun yanında Məhəmməd Kəngərli, Əhməd Qaraca, Kərim Odey və digərləri olub. Onlar Rəsulzadənin yaxın dostları olublar. Ümumiyyətlə, Rəsulzadəni mühacirlər çox sevirdi, yüksək dəyər verirdilər. Çünki o, çox zəngin bir insan idi. Xüsusilə son illərdə onun Türkiyədə "Dünya" qəzetində çap edilən "Stalinlə itxatlı xatirələri" yazısından sonra qardaş ölkədə böyük nüfuz sahibi olan Rəsulzadə bir az da məşhurlaşmışdı. Bu faktlar cəmiyyətdə yayıldıqca, onun nüfuzu daha da artırdı ki, görünür bu insan dünyanın hansı tanınmış şəxsləri ilə əməkdaşlıq edib, mücadilələr aparıb".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Banklar üçün növbəti kritik dönmə

Problemlə dollar kreditləri, kreditləşmənin azalması və valyutadəyişmə istiqamətində gəlirlərini əhəmiyyətli hissəsindən məhrum olmaları bankları çətin vəziyyətə salıb

Azərbaycan banklarının gəlirləri kəskin azalıb. Bu isə kredit portfelindəki azalma ilə bağlıdır. FED.az-ın xəbərinə görə, müştərilərə verilən kreditlər azalaraq 11 milyard 242,2 milyon manata düşüb. Bu isə bankların kredit faizlərindən əldə etdikləri gəlirlərin kəskin azalması deməkdir. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının açıqladığı icmal əsasında, kredit portfeli yanvar ayında 1 faiz azalaraq, 11 milyard 337,6 milyon manatdan 11 milyard 242,2 milyon manata düşüb. Yeni bankların kredit portfeli bir ayda 95,4 milyon manat azalıb.

2017-ci ilin yanvar ayının sonu ilə müqayisədə isə bu azalma daha çoxdur. Belə ki, 2017-ci ilin eyni dövründə bankların müştərilərə verdiyi kreditlər 16 milyard 206,6 milyon manat olmuşdu, başqa sözlə, 1 il ərzində kreditin həcmində 5 milyard manat azalma var.

Bankların kredit aktivliyinin azalması və əzafə likvidlik bankların icmal hesablarında yeni mənzərəni ortaya qoyub. Belə ki, bankların pulu kreditlər yolu ilə iqtisadiyyata yönəltmək imkanları aşağı olduğundan, onlar hazır maliyyə alətlərinə yatırım edirlər. Təkcə bir ayda bank sektorunun qiymətli kağızlarına qoyduğu investisiyanın məbləği 2 milyard 487 milyon manat olub. 31 dekabr 2017-ci il tarixinə isə bu göstərici cəmi 355 milyon manat təşkil edirdi.

Bankların Mərkəzi Bankın notlarına, dövlət istiqrazlarına tələblərinin həddən artıq artması da bu artımı gözələnən edirdi. Lakin müqayisə göstərir ki, hazırda rəqəmlər arasında 7 dəfəlik bir artım var və bu, kreditləşməyə açılmanın zərurətini əks etdirir.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında bankların bu durumunu şərh edən iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov də vurğuladı ki, Azərbaycanda bank sektoru son iki ildə tənəzzül dövrünü yaşayır: "Bu fonda gəlirlərin azalması proqnozlaşdırılan idi. Azərbaycanda banklar daha çox kreditlərdən gəlir əldə edirdilər. 2004-2014-cü illər üzrə bankların gəlirlərinin strukturunu tədqiq edən zaman aydın olur ki, onları əldə etdiyi gəlirlərin hər 100 manatından 75 manatı məhz kreditləşmədən, yeni kredit faizlərindən

əldə olunan gəlirlərdir. Bu da bankların öz gəlir mənbələrini şəxsiyyətdən, innovativ maliyyə alətlərindən zəif istifadə etməsi, təklif etdiyi xidmətlərin çeşidinin az olması faktları ilə yanaşı, paralel olaraq ölkədə kredit faizlərinin yüksək olması prosese öz təsirini göstərdi. Həmçinin bank sektorunun 2003-cü ildən sonra sürətlə böyüməsi bu istiqamətdə gəlirlərin də artmasına gətirib çıxarmışdı. 2015-ci ilin sonu, 2016-cı ildə bankların əsas gəlir mənbəyi kredit faizləri deyil, valyuta dəyişməsi prosesindən əldə

olunan gəlirlər idi. Burada əsas səbəb valyuta bazarlarında müşahidə olunan xaos və marjanın kifayət qədər yüksəlməsi, bəzi hallarda 4 faizdən çox keçməsi, tələb-təklif, eyni zamanda bazarlarda aktivlik məsələləri öz təsirini göstərirdi. Bu dövr ərzində, xüsusən 2016-cı ildə bankların gəlirlərində konvertasiyadan əldə olunan vəsaitlər əhəmiyyətli paya malik idi. 2017-ci ilin fevralından sonrakı konyuktur bankları bu gəlirlərdən məhrum edib".

Maliyyə bazarlarında valyutadəyişmə ilə bağlı vəziyyətin də sa-

bitləşdiyini bildiren iqtisadçı bunu bir neçə amillə izah etdi: "Faktiki olaraq məzənnə sabitdir, administrativ formada müəyyənləşmiş bir məzənnə var. Bazarda dollara tələbat da aşağı düşüb. Əks dollarlaşma prosesi cüzi də olsa öz simptomlarını göstərir. Belə bir şəraitdə məcburən təklif olunan konvertasiya marjası kiçilib. Faktiki olaraq banklar bu istiqamətdə də gəlirlərin əhəmiyyətli hissəsindən məhrum olublar. Kredit faizlərindən isə təbii ki, 2015-ci ildən sonrakı konyuktur bankların kredit siyasətini dəyişməsinə, portfelin sürətlə kiçilməsinə gətirib çıxarıb. Təkcə 2017-ci ildə portfel 4,6 milyard manatı yaxın azaldı. 2015-ci ilin 31 dekabrı ilə 2017-ci ilin 31 dekabrı arasında müqayisə apararsaq, artıq bankların kredit portfeli 10 milyard manatı yaxın azalıb. Banklar təxminən vəsaitlərinin 48 faizini dövrüydən geri çəkiblər. Amma bu vəsaitləri bazarda yerləşdirə bilmirlər. Çünki həm risklər böyükdür, həm də digər faktorlar var. Bankların gəlirlərinə mənfi təsir edən məqamlardan biri də toksik aktivlərin həcmiminin sürətlə artması oldu. Bu gün problemlə kreditlər demək olar ki, hər 110 manatın 17 manatı həcmindədir. Bu, rəsmi rəqəmlərdir, qeyri-rəsmi informasiyalardan təhlili onu göstərir ki, bu indikator daha yüksəkdir, təxminən 30 faizdir. Bu vəsaitlərdən banklar faktiki olaraq gəlir əldə edə bilmirlər. Bu özü də onların gəlir səviyyəsinə mənfi təsir göstərir".

R.Həsənovun sözlərinə görə, hazırda müşahidə olunan trend ondan ibarətdir ki, banklar daha çox qiymətli kağızların bazarında təklif olunan dövlət zəmanətli alətlərdən istifadə edirlər: "Burada

həm Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları, həmçinin Mərkəzi Bank tərəfindən yerləşdirilən qısamüddətli notlar, eləcə də manatlı depozitlər hesabına cəlb edilən vəsaitlərdən söhbət gedir. Banklar bu istiqamətdə yatırım etməklə müəyyən qədər aktivlərdən gəlir əldə etməyə çalışırlar. Ancaq bu istiqamətdə marja kreditləşmə ilə müqayisədə daha aşağıdır. Eyni zamanda burada təşviq də aşağıdır. Banklar artıq bir neçə dəfə depozit hərəqlərində vəsait yerləşdirmək istəsələr də, Mərkəzi Bankın təklifləri məhduddur, banklar faktiki olaraq əllərində olan izafi vəsaitləri bu hərəqlərdə belə yerləşdirə bilmirlər. Qeyd olunan faktorlar bankların mənfəət normasının azalmasına, gəlir səviyyəsinin aşağı düşməsinə gətirib çıxarıb. Bir məsələni də xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bu gün bankların bir neçəsi faktiki olaraq gəlirlə işləyir, ötən il də gəlirlə işləyib. Bununla yanaşı, bir qism banklar ardıcıl olaraq son bir neçə ildə zərərli fəaliyyət göstəriblər. Bu bankların likvidlik səviyyəsi, vəsaitləri idarəetmə qabiliyyətindən, həmçinin toksik aktivlərinin həcmindən asılı olan bir göstəricidir. Zərərli fəaliyyət göstərən bir neçə bank hazırkı proseslərdə fonunda 2018-ci ildə öz mövcudluğunu qoruyub saxlaya bilməyəcək".

Ekspertlər bildirir ki, bankların vəziyyətini çətinləşdirən amillərdən biri də dollarla olan kreditlərdir. Dövlətin bu məsələyə müdaxiləsi və yaranmış borclarda güzəştlərin edilməsi məqsəduyğun sayılır.

□ **Nərgiz LİFTİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Nazirlik məktəblərə xəbərdarlıq etdi

“Mövqeyimiz birmənalıdır; təhsil müəssisələrində hər hansı qeyri-qanuni vəsaitlərin yığılması yolverilməzdir”

Qarşından 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar günü gəlir. Hər il olduğu kimi, bu il də bayramla əlaqədar olaraq orta məktəblərdə müəllimlər üçün şagirdlərdən pul yığılması ilə bağlı xəbərlər yayılmağa başlayıb.

İlk olaraq onu qeyd edək ki, məsələ ilə bağlı Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidmətindən “Yeni Müsavat”a bildirilib ki, nazirliyin mövqeyi birmənalıdır: “Təhsil müəssisələrində hər hansı qeyri-qanuni vəsaitlərin yığılması yolverilməzdir. Mövqeyimiz birmənalı olaraq bundan ibarətdir”.

Təhsil üzrə ekspert Kamran Əsədov isə “Yeni Müsavat”a bildirib ki, Təhsil Nazirliyinin mövqeyindən fərqli olaraq məktəblərdə vəziyyət başqadır:

“Təəssüflər olsun ki, bu gün orta ümumtəhsil məktəblərimizdə əlamətdar günlərlə bağlı ciddi şəkildə pul yığılması prosesi həyata keçirilir. Təbii ki, dövlət rəsmiləri və əsasən də Təhsil Nazirliyi buna qarşı olduğunu bəyan edir. Ancaq bu proses təhsil müəssisələrində baş verdiyi üçün birbaşa cavabdeh də məhz onlardır. Bütün ictimaiyyət, valideynlər,

şagirdlər bilirlər ki, hansı məktəblərdə, hansı müəllim nə qədər miqdarda pul yığır. Nazirlik də bütün bunları bilməlidir. Bundan əlavə, “qaynar xətt” fəaliyyət göstərir. Əgər onlar həqiqətən də məktəblərdə pul yığılmasına qarşı çıxırlarsa, o zaman bütün valideynlərə müraciət etsinlər ki, məktəbin nömrəsini, müəllimin adını deyən, araşdıracaq. Ancaq burada bir məsələ də var. Valideynlərə deyilir ki, müraciətinizi anonim formada etməyin. Belə olmasa həmin şəxsin təhlükəsizliyinə zəmanət verilir? Müəllimdən, direktordan şikayət olunursa, yoxlamadan sonra həmin müəllim şagirdi

sıxdırmağa başlayır. Əgər istəyirikse məktəblərdə pul yığılması dayandırılmalı, o zaman idarəçilik sistemi şəffaf olmalıdır. Təbii ki, hər kəs öz müəlliminə, bir qadına təşəkkür etməlidir. Ancaq maraqlısı odur ki, çox zaman 8 martda sinif rəhbərləri, müəllimlər məktəb direktorunun adından pul yığırlar. Halbuki baxırsan ki, məktəbin direktoru kişidir. İkinci də təəssüf ki, pul yığılmasında müəllim-valideyn assosiasiyası var. Direktor iclas edir deyir ki, bizim məktəbdə pul yığıla bilməz. Bunun ardınca da müəllim-valideyn assosiasiyası işə düşür və “votsap” qrupu yaradaraq pul yığırlar. Vali-

deynləri də buna məcbur edirlər. Ola bilər ki, bəzi məktəblərimizdə pul yığılmasın. Ancaq böyük əksəriyyətdə bu, belə deyil. Bütün direktorların qarşısında hansı sinifdən, kim nə qədər pul veribse onun siyahısı var. Ona görə də direktorlar bu işdə yaxalarını kənara çəkməsinlər. Yaxşı olar ki, Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları da bayram günlərində məktəblərə yollanıb, anonim yoxlamalar aparsınlar. Otaqlarda oturmaqla təhsil idarə olunmaz”.

Ekspert məsələ ilə bağlı bizə qonşu olan ölkələrdəki vəziyyət barəsində də danışdı:

“Gürcüstanda oldum və bununla bağlı şagirdlər arasında heç bir şikayət eşitmədim. Azərbaycanlılar yaşayan bölgədə şagirdlər birmənalı şəkildə bildirdilər ki, belə bir hal yoxdur. Hətta öyrəndim ki, pul yığıb müəllimə vermək istəyiblər, ancaq müəllim qəbul etməyib. Eləcə də qardaş Türkiyədə də vəziyyət oxşardır. Orada şərq Anadolu bölgəsində apardığım yoxlamada öyrəndim ki, məktəblərdə belə bir hal yoxdur. Bu hal yalnız keçmiş sovet ölkələrində qalıb. Azərbaycanda, Qazaxıstanda, Belarusda şagirdlərdən pul yığılması ənənə halını alıb. Avropaya bağlı ölkələrdə isə bu hal yoxdur. Sadəcə olaraq, təşəkkür kimi çiçək, açıqca verirlər. Azərbaycanda müəllimlərin özlərində də günah var. Çünki onlar da şagirdlərdən pul umurlar. Gürcüstanda, Türkiyədə pul yığılmasına qarşı mübarizə aparıldığı halda, Azərbaycanda pul yığılmamasına qarşı mübarizə aparılır. Pul verməyən şagirdə də çox pis baxırlar, qiymətini kəsirlər. Təəssüf ki, bu hallarla üzleşirik”.

Əli RAİS
“Yeni Müsavat”

Azərbaycana 2,7 milyon turist gəlib

2016 -ci illə müqayisədə 2017-ci ildə Azərbaycana gələn xarici turistlərin sayı 447972 (19,9 faiz) nəfər artaraq, 2696745 nəfər olub ki, bu da indiyə qədər müşahidə olunan ən yüksək göstəricidir.

APA-nın məlumatına görə, bu barədə Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ildəki fəaliyyəti haqqında hesabatda qeyd olunub.

Hesabatda bildirilib ki, turistlərdən 854331 Rusiya Federasiyası, 538213 Gürcüstan, 363528 İran, 301924 Türkiyə, 102498 Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, 62547 İraq, 57818 Ukrayna, 33312 Səudiyyə Ərəbistanı, 382574 nəfəri isə digər ölkələrin vətəndaşları olub.

Hesabat dövründə ölkəmizdə fəaliyyət göstərən mehmanxana və mehmanxana tipli yerləşdirmə vasitələrinin sayı 563-ə, turizm və turizmə uyğun sahələrdə çalışan işçilərin sayı isə 43477-yə çatıb.

Dini təbliğatla qanunsuz məşğul olan 142 nəfər barəsində tədbir görüldü

Ötən il dini təbliğatla qanunsuz məşğul olan 142 nəfər barəsində tədbir görüldü. APA-nın xəbərinə görə, bu barədə Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ildə fəaliyyəti haqqında hesabatda qeyd olunub.

Hesabatda bildirilir ki, həmin şəxslərdən istehsalına və idxalına müvafiq icra orqanının razılığı alınmamış 5185 ədəd dini ədəbiyyat, 356 ədəd broşür, 145 ədəd kompakt disk, 3 ədəd odlu silah və 14 ədəd sursat aşkarlanaraq götürüldü.

Kredit borcuna görə tutulanların işi Avropa Məhkəməsində

Əkrəm Həsənov: “İlin sonunadək məhkəmənin qərarı açıqlanacaq”

Azərbaycanda bank borcunu ödəmə bilmədiyinə görə həbs edilən 2 nəfərin şikayəti Avropa Məhkəməsi tərəfindən icraata götürülüb, işlər üzrə kommunikasiya başlandı.

Bu barədə məlumatı “Yeni Müsavat”a şikayətçilərin hüquqlarını burada və Avropa Məhkəməsində müdafiə edən hüquqşünas Əkrəm Həsənov təsdiq edib. Onun dediyinə görə, Avropa Məhkəməsinə 3 iş göndərilib. Onlardan ikisi banka, üçüncüsü isə vətəndaşa borcludur. Hər üç nəfər 2016-cı ildə məhkəmənin qərarı ilə 10 gün həbs olunub: “Əsas da bu olub ki, borcun ödənməsinə dair məhkəmə qərarını icra etməyiblər. Halbuki qanunvericiliyə görə, o halda həbs edə bilərlər ki, qərarı üzrsüz səbəbdən icra etməyib. Yeni pulu var, amma borcunu ödəmir. Bunların isə pulları olmadığına görə ödəməyiblər. Bu 3 şəxs barəsindəki işi mən buradakı məhkəmə prosedurlarından keçəndən sonra

2016-cı ildə göndərmişəm Avropa Məhkəməsinə”.

Avropa Məhkəməsi 3 işi birləşdirib, ötən ilin oktyabrında kommunikasiya başlayıb. Azərbaycan hökumətinə yanvarın 16-dək münasibətini bildirmək üçün vaxt verib, daha sonra hökumətin mövqeyini Ə.Həsənova rəyini bildirmək üçün təqdim edib: “Məhkəmənin qaydalarına görə, hökumətin cavabı və onunla bağlı öz mövqeyimi açıqlaya bilərəm hələlik. Mövqeyimi fevralın 23-də göndərdim, zərərçəkənlərə dəyən zərərin əvəzində istənilən təminatı da qeyd etdim. Yəqin ki, bu ilin sonunadək məhkəmənin qərarı olacaq işlər üzrə. Mən demək olar, tam əminəm ki, qərar şikayətçilərin xeyrinə olacaq”.

Hüquqşünas bildirir ki,

iddiada şikayətçilərin hüquqlarının Avropa Konvensiyasının 4-cü protokolunun 1-ci maddəsi üzrə pozulduğu qeyd olunub: “Orada qeyd olunur ki, heç kəs borcu ödəmək iqtidarında olmadığı-

na görə həbs oluna bilməz. Azərbaycan məhkəmələri bu məsələdə belə mövqedədir ki, vətəndaşlar borcu ödəmədiklərinə görə deyil, borcun ödənməsinə dair məhkəmə qətnaməsinə əməl etmə-

diklərinə görə həbs ediləblər. Hansı ki, bu elə faktiki olaraq borcun ödənməsinə görə həbsdür. İkinci Avropa Konvensiyasının 6-cı maddəsinin - vətəndaşın ədalətli məhkəmə hüququnun təmin olun-

maması - pozulmasıdır. Hesab edirəm ki, vətəndaşın təqsirinin nədən ibarət olması məhkəmə tərəfindən əsaslandırılmayıb. Təsəvvür edin ki, hər 3 məhkəmə qərarında qeyd olunur ki, vətəndaş işsizdir, əmlakı yoxdur, amma deyir ki, borcu ödəməkdən üzrsüz səbəbdən yayınır. Məhkəmə “üzrsüz”ün nədən ibarət olmasını araşdırmalıydı, bunu etməyiblər”.

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, indiyədək Avropa Konvensiyasının 4-cü protokolunun 1-ci maddəsi üzrə heç bir işə baxmayıb: “Çox təəssüf doğuran haldır ki, bu maddə üzrə baxılan ilk iş Azərbaycandan gedən işdir. Heç bir Avropa dövlətində borcu ödəmək iqtidarında olmayan şəxsi həbs etmirlər. Özü də son vaxtlar Azərbaycanda belə hallar, xüsusilə rayonlarda sürətlə artır. Mən vətəndaşlara üz tuturam, bu kimi hallarda həbs müddəti bitmədən bizə müraciət etsinlər. Biz onların hüquqlarını heç bir təmənnasız müdafiə etməyə hazırıq. Bəlkə belə işlərin sayı artdıqca, məhkəmələr bankların sifarişləri ilə qərar çıxarmaqdan çəkinərlər”.

Ə DÜNYA
“Yeni Müsavat”

Martın 5-də Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov 2018-ci il aprelin 11-də Azərbaycanda keçiriləcək prezident seçkiləri ilə bağlı qeydə alınmış ilk namizəd kimi İlham Əliyevə təbriklərini çatdırıb və namizədlik vəsiqəsini ona təqdim edib.

Dövlət başçısı isə prezident seçkilərinin şəffaf, ədalətli şəkildə keçiriləcəyinə və bu seçkilərin Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Qeyd edək ki, prezidentliyə namizədliyi irəli sürülənlər sırasında İlham Əliyev istisna olmaqla, hələ heç kimin namizədliyi rəsmən qeydə alınmayıb. İddiaçılardan Zahid Oruc, Qüdrət Həsənzadə, Fərəh Quliyev, Araz Əlizadə qeydiyyata alınmaq üçün lazım olan sayda imzaları toplayıb MSK-ya təqdim ediblər. Digər iddiaçılar isə imzatoqlama kampaniyasını yekunlaşdırmaq üzrədirlər. İmzaların və digər sənədlərin MSK-ya təqdim olunması üçün vaxt 12 mart saat 18.00-da başa çatacaq.

Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin plenumu keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, plenumda növbədənəkar prezident seçkisində Azərbaycan Kommunist Partiyasının iştirakı məsələsi geniş müzakirə olunub. AKP sədri Rəuf Qurbanov bəzi siyasi partiyaların rəhbərlərindən seçkini boykot edən çağırışların Azərbaycan dövlətçiliyinin əleyhinə olduğunu və onun beynəlxalq imicinə xələl gətirdiyini, Azərbaycanı istəməyən xarici qüvvələrin bundan gələcəkdə ölkəmizə qarşı edəcəkləri təzyiqlər kimi dəyərləndirib.

Plenumda İlham Əliyevin namizədliyini dəstəkləmək barədə qərar qəbul edilib.

MSK aşağı seçki komissiyalarının maarifləndirilməsi proqramı çərçivəsində martın 5-dən etibarən tədrislərə başlayıb. Birinci mərhələdə tədrislərin seçki dairələrinin hər birindən 2 nəfər iştirakı ilə keçirilməsi və martın 6-sı, 7-si və 9-u da daxil olmaqla, 4 gün da-

Məzahir Pənahov prezident İlham Əliyevin qəbulunda

ATƏT seçkini müşahidə edəcək

vam etməsi nəzərdə tutulur. Tədrislərin 2-ci mərhələsi olan aşağı seçki komissiyaları üzvlərinin tədrisi isə martın 12-dən başlayaraq seçki dairələri üzrə məntəqə seçki komissiyalarının sayına müvafiq qaydada, təqribən 10 gün davam edəcək.

Seçki-2018.az-ın yazdığına görə, indiki vəziyyət seçkilərin hansı şəraitdə keçəcəyinə aydınlıq gətirir. Hələlik MSK-nın işindən şikayət edən heç kim yoxdur. İstər yerli, istərsə də beynəlxalq qurumların təmsilçiləri MSK ilə bağlı hər hansı irad ifadə etməyib. Təqvim planına uyğun olaraq proses gedir. Müşahidəçiliklə bağlı da heç bir şikayət və irad yoxdur. Bu sahədə də həm yerli, həm də beynəlxalq təmsilçilər üçün bütün zəruri imkanlar təklif və təmin edilir. İndiki halda bu yöndə də hər hansı şikayət, irad qeydə alınmayıb.

Namizədlərin irəli sürülməsi heç bir əngəl olmadan baş verir. İddialılar uyğun şəkildə MSK-ya müraciət edərək imza vərəqləri alıblar. Onlardan bəziləri hətta imzaları da tam olaraq toplayıb və MSK-ya təhvil verib. Prosesdə hər hansı maneə, qüsur qeydə alınmayıb. İmza toplayanların əngəllə qarşılaşdığı haqqında heç bir narazılıq ifadə edilməyib.

Media sarıdan da problem yoxdur. MSK İTV, həmçinin bəzi dövlət qəzetlərində namizədlər üçün pulsuz təşviqat imkanı təqdim edib. Yeni siyasi yönündən, maliyyə imkanlarından asılı olmayaraq prezidentliyə namizədliyi qeydə alınmış hər bir şəxsin özü və ya rəsmi təmsilçisi bu imkandan yararlanıb. Bu isə namizədlər üçün bərabər imkanların təmin edilməsi baxımından önəmlidir.

Ümumi media mənzərəsi isə geniş alternativlik və plüralizmə xəbər verir. Heç bir media qurumu namizədlər, seçki prosesinə bağlı hər hansı məhdudluqla məruz qaldığını elan etməyib.

Sosial media isə seçki haqqında informasiya, təhlil, şərh və rəylərlə dolub daşır. İstər ayrı-ayrı namizədləri dəstəkləyən-

lər, istərsə də ümumilikdə prosesə diqqətdə saxlayanlar öz mövqelərini sərbəst şəkildə ifadə edə bilər.

Azərbaycan tərəfinin müraciət göndərdiyi beynəlxalq müşahidəçilərlə bağlı da heç bir problem yoxdur. Onlardan ən böyük və peşəkar qurum olan ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu artıq 30 uzunmüddətli, 280

qısa müddətli müşahidəçi göndərəcəyi barədə məlumat yayıb.

Hələlik rəsmi təşviqat mərhələsi başlamadı üçün namizədlərin reytingi və şansları haqqında fikirlərin tirajlanması müşahidə edilmir.

Milli Məclisin komitə sədri Əli Hüseynli qeyd edib ki, Seçki Məcəlləsi namizədlərin hüquqlarını da bərabər şəkildə təmin edir. Prezidentliyə namizədlərin toxunulmazlığı, onların müdafiəsi mexanizmləri qanunvericilikdə öz əksini tapıb. Həmçinin qərarlardan məhkəməyə şikayətlər və həmin şikayətlərə qısa zaman ərzində baxılması və digər bu kimi məsələlər qanunvericiliklə tənzimlənir.

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Despotizmin kükrəyişi

Xalid KAZIMLI

Dünyada bir antidemokratiya dalğası kükrəyir. Bu, gözə görünür artıq. Demokratiyaya keçid yolunda olan, hətta artıq avtoritarizm körpüsündən keçdiyi düşünülməli ölkələrdə U dönüşü müşahidə olunur. Şərqi Avropa dövlətlərində yeni-yeni avtoritar liderlər boy göstərir.

Yeltsin dönməndə demokratikləşmə yolunda olduğu sezilən Rusiya artıq avtoritarizmin dibində, diktaturanın dəhlizindədir.

Azərbaycanın demokratiyaya keçid yolundakı mənevrləri və son mövqeyi hər kəsə bellidir.

Lap əvvəldən bu yola düşməyən Belarus hələ də hesab edir ki, demokratiyaya üz vermək düz yoldan sapmaq demək olar.

Saakaşvilidən sonra Gürcüstan demokratiyası geri getməkdədir.

Ermənistan gözəndən pərdə asmaq üçün yalançı bir prezident seçkisi keçirdi, parlament yeni prezident seçdi, amma hər kəs bilir ki, Armen Sarkisyan adlı bu şəxs, sadəcə, baş nazir Serj Sarkisyanın yanında prezident işinə düzəlib, hər gün işə gəlib maaş alacaq, dövləti isə Serj Azadoviç idarə edəcək.

Dünən ABŞ prezidenti Donald Tramp Çin liderinin ömürlük prezident olması niyyətini təqdir edib.

Harda qaldı dünyada demokratiya istəyən xalqlara onu vəd edən, eynən "demokratiya-demokratiya" deyən dünyanı gəzən ABŞ prezidentləri?

Hiss olunur ki, sözdə də olsa, daima demokratiyadan, azad seçkilərdən, insan haqlarından danışan prezidentlərin yerini düşüncə etibarilə diktaturaya, irqi ayrı-seçkiliyə meyilli olan, azad mətbuatı boğmağa çalışan birisi tutub.

Dünyada demokratiyanın geriləməsinin əsas göstəricilərindən biri də "demokratiyanın beşiyi" sayılan ölkədə - ABŞ-da müstəbid qafalı birinin, 50 dövlətin birləşməsindən yaranmış bir superdövləti şəxsi holdinq kimi idarə etməyə çalışan Trampın iş başında olmasıdır.

Öz ölkəmiz demokratiya istiqamətində lap əvvəldən elə bir məsafə qət etməmişdi, hazırda isə anti-demokratik ovqat daha da güclənib.

Məsələn, dünən tanınmış sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu qəzetimizə müsahibə verərək deyib: "Mən demokrat deyiləm, çünki onun mahiyyətini bilərəm".

Sosioloq-şair müsahibəsi boyunca demokratiyanın "Qərbin oyunu" olduğunu, mükəmməl idarəetmə üsulu olmadığını, hətta bəzi ölkələrdə faciəvi durumlar yaratdığını sübut etməyə çalışır.

Özlüyündə bu fikirləri demokratiya barədə səthi, eləcə də mürtəce fikirlər adlandırmaq olar.

Böyük siyasət adamı Çörçillin təbirincə desək, demokratiya o qədər də mükəmməl idarəetmə üsulu deyil, amma bəşəriyyət bundan yaxşısını icad etməyib.

Demokratiyanın alternativ avtoritarizmdir, totalitarizmdir, despotizmdir. Bəziləri düşünür ki, əgər bir ölkə totalitarizmdən, qəddar diktaturadan xilas olubsa, demək, demokratiyaya keçid yolundadır.

Əslində isə totalitarizmlə demokratiyanın arasında şəxsi avtoritarizm, partiya avtoritarizmi kimi stansiyalar da var.

Bir partiya uzun illər hakimiyyəti müxtəlif yollardan, ən yaxşı halda inzibati resurslardan istifadə edərək saxlayırsa, o ölkənin demokratiya stansiyasına çatmasına məsafələr var. Eyni meyar şəxsi avtoritarizmə də aiddir.

Demokratiyanın avtoritarizmlə qiyaşlanması isə heç bir məntiqə sığmır. Onların hansının daha yaxşı olması mövzusunda polemika başlatmaq o qədər absurdur ki, müasir dünyada heç bir ciddi siyasi daire bu işə girməz. Bu cür mübahisələr 70-100 il əvvəldə qalıb və demokratiyanın üstünlüyü bir aksioma kimi qəbul edilir.

Dünyaya baxaq. Bu gün dünyada ən böyük iqtisadiyyata malik, əhalisini yüksək rifah halında yaşadan 8 ölkənin 8-i də demokratik rejimli ölkələrdir.

Bu yerdə Səudiyyə Ərəbistanı, Qətər, BƏƏ, Bəhreyn kimi ölkələr misal göstəriləcəksə, bəri başdan deyək. Onlar neft və milyardlar səltənətidir. Bu gün neft qurtarsa və ya qiymətdən düşsə, o ölkələrin əhalisi zimbabvelilər kimi acıdan çöllərə düşəcək. Normal idarəetməyə malik olmadıqlarından onların böhrandan çıxması üçün bir neçə onillik lazım olacaq, o da hələ düzgün istiqamətdə irəliləsələr.

"Demokratiyada isə çarə tükənməz". Bu da məşhur ifadədir və necə bir həqiqət daşıyıcısı olduğu yüz dəfələrlə təsdiq olunub.

AVCIYA növbəti seçki tədbirlərini Qarabağ regionunda keçirdi

Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyasının (AVCIYA) Seçki Qərarqahı Prezident seçkiləri ilə əlaqədar növbəti seminarları Bərdə, Ağdam, Tərtər və Goranboy rayonlarının seçki fəalları ilə keçirib.

Musavat.com AVCIYA-nın Seçki Qərarqahının mətbuat xidmətinə istinadən xəbər verir ki, qərarqahın rəhbəri t.ü.f.d., dosent Məhərrəm Zülfiqarlı tədbir iştirakçılarını AVCIYA Seçki Qərarqahının Fəaliyyət Proqramı ilə tanış edib, seçki öncəsi ictimai-siyasi vəziyyət barədə məlumat verib. Daha

sonra o, Prezident seçkilərinin monitorinqini həyata keçirəcək müşahidəçilərə təlimlər keçib.

Tədbirlərdə həmçinin AVCIYA Seçki Qərarqahının

üzvləri, AVCIYA Bərdə Regional ofisinin rəhbərliyi və rayon kordinatorları iştirak ediblər.

AVCIYA Seçki Qərarqahı

növbəti seminarları Zaqatala, Balakən, Qax və Şəki rayonlarının müşahidəçi və seçki fəalları üçün keçirəcək.

□ Musavat.com

Tramp ömürlük prezident olmaq istəyir

ABŞ siyasi sistemi buna imkan verərmə...

ABŞ prezidenti Donald Tramp Çin hakimiyyətinin dövlət başçısı postunda olmaları müddəti üçün məhdudiyətləri götürmək təşəbbüsünə heyran qalıb. Bu barədə "CNN" bildirib. O, həmçinin həmin sistemin özünü Amerika siyasi sistemində tətbiq etmək təklifini irəli sürüb.

"O (Si Çzinpın Çin Xalq Respublikasının lideri-red) ömürlük, daimi prezidentdir. O, çox gözəldir. Baxın, bunu etməyi bacardı və hesab edirəm ki, bu, əladır. Ola bilər, bizim də həmin sistemi bir dəfə tətbiq etməyə çalışmağa dəyir", - deyə telekanal Trampın sözünü sitat gətirib.

Daha əvvəl Çin Kommunist Partiyası konstitusiyaya düzəlişlər etməyi və dövlət başçısının səlahiyyət müddətini dəyişdirməyi təklif edib.

Donald Trampın belə bir açıqlama verməsi ABŞ-da və dünya mediasında böyük əks-səda yaradıb. Artıq hər kəs "ABŞ-da belə bir halın reallaşması mümkündürmü? Amerika siyasi sistemi buna imkan verərmə?" suallarına cavab axtarırdı.

Bir sıra siyasətçilər və siyasi ekspertlər Donald Trampın belə bir fikri hətta dilə gətirməsinin ABŞ üçün böyük yanlışlıq olduğunu bəyan ediblər. Bu cür düşüncələr hesab edir ki, dünyada özünü demokratiyanın qarantı elan etmiş bir dövlətin başçısının ömürlük rəhbər məsələsini təqdir etməsi ABŞ-ın dünyada nüfuzuna xələf gətirir.

Politoloq Elşən Mustafayev isə "Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, ABŞ yarandığı gündən konstitusiyasında ən az dəyişikliklər olmuş dövlətdir. Eyni zamanda bu dövlət dünyanın heç bir ölkəsində olmayan mürəkkəb seçki sistemində malikdir. Bütün bunlarla bərabər Amerika oturuşmuş siyasi sistemlə idarə olunur: "Fərdlərin istəkləri ilə bu sistemdə nələrinə kardinal dəyişməsi təcrübəsinə hələ ki rast gəlməmişəm. Tramp hakimiyyətə gəlməzdən öncə də çox vədlər vermişdi və bir çox fərdi istəklərini dilə gətirmişdi. Lakin ABŞ siyasi sistemi ona bu istəklərin əksəriyyətinin həyata keçirilməsinə imkan vermədi və verməyəcək. Tramp üryindən keçən və ya arzuladığı hər hansı fikri səsləndirə bilər. Amma bunun həyata keçməsi indiki halda ABŞ üçün mümkünsüzdür. Mövcud siyasi sistemə yanaşmada mühafizəkar olan cəmiyyət və bu cəmiyyəti idarə edən güclər də buna imkan verməzlər. Tramp prezidentlik müddətinin uzadılması və ya ömürlük edilməsi məsələsini hətta rəsmi şəkildə gündəmə gətirsə belə, ABŞ-ın siyasi institutları belə bir təklifi müzakirəyə çıxartmazlar".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Prezidentliyə namizədliyi irəli sürən ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında tarixçi professorla yanaşı adının müxalif düşürgədə çəkilməsinə qarşı çıxdı: "O özünü müxalifət sayırsa, onu müxalifət hesab etmək olarsa, həqiqətən də mən müxalifət deyiləm. Onunla eyni adı daşıya bilmərəm. Cəmil Həsənli saxta seçkilərdə ittiham etdiyi hakimiyyətin dövründə üç dəfə parlament seçkilərində iştirak edib. Hamı bilir ki, böyük nüfuzu olmayan Cəmil Həsənli 2005-ci ildə səs toplamadı deputat olub. O, 2005-ci ildə təmsilçisi olduğu AXCP-dən imtina edib ki, tək parlamentdə otursun. Bu hökumət ona mandat verməyəndən sonra bu kişi müxalifət olub. Deputat olduğu dövrlərdə onda bu cür radi-

kallılıq yox idi. Əksinə, çox mədəni, yumşaq münasibət ortaya qoyurdu. Elə ki, buna mandat vermədilər, radikal müxalifət oldu. Onun kitablarını bu iqtidarın nümayəndələri maliyyələşdiriblər. Cəmil Həsənlinin universitetdə müəllim işləməsi də bu iqtidarın icazəsi əsasında. Necə olur ki, Rafiq Əliyevi bir sözü-nə görə işdən çıxarırlar, amma sən "müxalifətəm" deyə-deyə öz işində qalırsan? Bizlər onlarla mitinqlər təşkil etmişik, minlərlə üzvümüz həbs edilib, bədən xəsarətləri alıblar, minlərlə adam ölkəni tərk edib. ABŞ Dövlət Departamentinin hesabatlarına kimse baxsa, görür ki, Azərbaycanı ən çox təzyiqlərə məruz qalanlar ADP-çilərdir. Cəmil Həsənli, dünənə qədər sən mandat cibində parla-

Milli Şuranın sədri Cəmil Həsənlinin Meydan.TV-nin canlı yayımında növbədənönar prezident seçkilərində iştirak edəcək müxalif partiyaları aşağılama, onların müxalif qurumları olmadığını dilə gətirməsi hiddət doğurub. Seçkilərdə iştirak edəcək ADP, AĞ Partiya, VIP kimi müxalif partiyaların tərəfdarları C.Həsənliyə sət reaksiya veriblər.

edib. Sual verirəm, o seçkilərlə bu seçkilər arasında hansı fərqlər var ki, Cəmil Həsənli iştirak edib müxalifət olurdu? O seçkilərdə də, bu seçkilərdə də iştirak edirəm, fəaliyyətimdə heç bir dəyişiklik yoxdur. Dəyişiklik Cəmil Həsənliyədir ki, heç bir fərqi olmayan iki seçkidən birində iştirak edir, digərindən imtina edir. Ona bir sual verirəm ki,

oldun müxalifət, hər cür məhrumiyyətlər yaşayan Sərdar Cəlaloğlu, sən demə, müxalifət deyilməmiş".

ADP sədri C.Həsənlinin siyasətdən xəbərsiz olduğunu da söylədi: "O yaxşı alim, ictimai xadim ola bilər, amma heç vaxt siyasətçi ola bilməz. Siyasətin nə olduğundan anlayışı yoxdur. Onun cəsarəti çatıb etiraf etmir ki, son seç-

sətdə oynadıqları çirkin oyunları hər kəs bilir. Bu gün parlamentdə müxalifət adı ilə oturan şəxslərin 6 nəfəri Kərimlinin müavini olublar. Getdiyiniz yolları nə tez unutdunuz? Kiminlə necə alver etdiyinizi yaxşı bilirik. İndi iqtidarla aranızda müəyyən narazılıq yaranıb, radikal müxalifət olmusunuz. İndiyə qədər hansı seçkidə nə üçün iş-

ADP sədrindən Cəmil

Həsənliyə sət sözlər

Sərdar Cəlaloğlu: "Elə ki, buna mandat vermədilər, radikal müxalifət oldu"

mentdə oturmuşdun, amma Sərdar Cəlaloğlu küçələrdə demokratiya uğrunda mübarizə aparırdı. İndi beynəlxalq situasiyanı, dövlətçiliyi nəzərə alaraq, daxili gərginliyi azaltmaq üçün seçkiyə gedirəm, indiki şəraitdə mümkün qədər iqtidar-müxalifət arasında gərginliyi azaltmağa çalışıram, buna görə oluram xain, satqın? Sənin kimi iki gündən bir gedib hökumətin yanında oturan, mandat verilmədiyinə görə müxalifət olan şəxs indi müxalifətdir? Adama deyər ki, bax güzgüyə, gör nəyin müxalifətdir. Elçibəy 1998-ci ildə seçkiləri boykot edəndə onun müavini olan Əli Kərimli Etibar Məmmədovla seçkilərdə iştirakla bağlı bəyanata imza atan deyil? Mən onlardan fərqli olaraq, pərdəarxası oyunlar oynamıram. Bu seçkilər başlamışdan demişdim ki, seçkilərdə iştirak etmək lazımdır. İsa Qəmbər, Mirmahmud Mirəlioğlu, Əli Əliyev və başqaları aylar öncədən namizədliklərini vermişdilər, amma mən verməmişdim. Çünki seçkilərdə iştirakla bağlı xüsusən bir marağım yox idi. Düşünürdük ki, kim iştirak etsə, ona dəstək verərik. Hətta İsa bəylə söhbətimiz belə olmuşdu. Sərdar Cəlaloğlu 30 ildir siyasətdədir, hələ deputat belə olmamışam. Cəmil Həsənliyə fərqli olaraq, seçkilərdə iki dəfə iştirak edib, səs toplamışam, amma parlamentə buraxılmamışam. Avropa Məhkəməsinə müraciət edib, bunu sübut da etmişəm. 1995-ci ilin parlament seçkilərində hamıya bəllidir ki, AXCP deyilən qədər səs toplamamışdı, amma 6 deputat yeri verdilər. O da ona görə ki, Əli Kərimli müxalifətin birliyini pozurdu. Cəmil bəy son prezident seçkilərində iştirak

kim sizi müxalifət sayır? Azərbaycanı kim ad verir ki, siz müxalifət deyilsiniz, müxalifət yalnız bizik? Sənin nəyin müxalifətdir? Milli Şuranın təmsilçilərinin böyük əksəriyyətinin iqtidarla işbirliyində ya zamanında, ya da indi olduğu məlumdur. Cibində bu hökumətin mandatını dəfələrlə gəzdirmiş birisi durub deyəndə ki, mən müxalifətdəm, adam söz tapmır deməyə. 2005-ci ildə 15 nəfər bizdən deputat seçilmişdi. Bunu Əli Kərimli, Pənah Hüseyn və digərləri yaxşı bilirlər. O vaxt Əli Kərimliyə 4 mandat verdilər, bizə yox. Hökumət yaxşı bilir ki, kim müxalifətdir. Cəmil Həsənli, sən özünə müxalifət demə. Sən müxalifətçi kimi, mənim kriteriyalarımın 10/1-nə layiqsən? Həbs olunmuşam, işgəncələrə məruz qalmışam, qardaşım, bacım oğlu həbs olunub. Bir nəfər qohumum da vəzifədə çalışmır. Sən bu hökumətin universitetində dərs deyirsən, qohum, qardaşın bu hökumətdən bəhrələnsin. İndi sən

tirak etdiyinizi, yaxud nə üçün iştirak etmədiyinizi çox yaxşı bilərəm. Müxalifətin gəlin kriteriyalarını müəyyən edək, onda görəcəksiniz ki, nə sizlər, nə də sizinlə birlikdə olanlar müxalifət deyilsiniz. Dünənə qədər müxalifəti söyən Gültəkin Hacıbəyli indi olub müxalifət. Özünü elə sayırsan ki, sanki sən varsansa, dünya var, yoxsansa, dünya yoxdur. Sən Milli Şuranın Yusif Sərracısın. Rüstəm İbrahimbəyov gələ bilmədi, səni qabağa verdilər. Ən yaxşı halda Əli Kərimli iqtidarla danışıqlara getsə, sənə onun yanında bir mandat verəcəklər. Kərimli iqtidardan küsüb, əvvəlki alverləri pozulub. İndi Cəmil Həsənli verib qabağa, durub arxasında. Bilsə ki, orada azacıq xeyir var, Kərimli ölür, amma Həsənliyə heç vaxt irəli verməz. Elçibəyə xəyanət edən birisi üçün Cəmil Həsənli heç kimdir. İbrahimbəyov gələrdi, o, hazırda heç kim idi. Sən mənim qədər yol keç, sonra gəl danış. Hətta elmdə belə mənim qədər yol keçməmişəm. Sənin yersiz çıxışlarının bu sözləri mənə dedirdi. Bu insan özünü Əli Kərimlinin sözcüsü, uşağı kimi aparır. Kərimlinin dədəsi yaşadığı, düşüb onun qabağına, otur-otur, dur-dur. Vaxtilə Nəmət Pənahlının etdiyi kimi. Kərimli deyir, get seçkiyə, yaxud yox. Səni son seçkilərdə nə üçün Putinin müşaviri, Abbas Abbasov, "Milyarderlər İttifaqı" müdafiə edirdi? Sən Azərbaycana, yoxsa Rusiyaya rəhbərlik etməyə gəlirdin? Adınızda milli olanlar, nə üçün torpaqlarımızı işğal edənlər sizi dəstəkləyirdi? Bu gün Rusiyanın başı qarışıb, sizdə də seçkilərdə yoxsunuz".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Ərdəbil şəhərinin imam-cüməsi Seyid Həsən Amili ilə müsahibənin ikinci, sonuncu bölümünü təqdim edirik:

(əvvəli ötən sayımızda)

- Ağayi Amili, İsrailə Azərbaycanın əlaqəsinə görə irad tutdunuz. Bəs İran boyda nəhəng İslam ölkəsinin prezidenti niyə əli qana bulamış, körpə qatili olan erməni prezidentlə qucaqlaşır? Bu da bizi incidən faktdır. Bir ovuc içi boyda olan Ermənistan İran üçün nə mahiyyətə, nə önəm kəsb edir ki, Tehran öz müsəlman qonşusunu incidərək məscidləri dağıdan, müqəddəs məkanlarda donuz saxlayan işğalçı ölkəyə qucaq açır?

- Ermənistanın benzinini vermə, İran onun yolunu tamam bağlasın. Vermə də! (? - red.)

- Kim verməsin?

- Azərbaycan. Özün qəşəng bilirsən (? - red.) Neft ki, gedir Gürcüstana tərəfə, hardan dönür Ermənistanə tərəf özünüz də bilirsiniz (?-red.)

- Seyid, bunlar doğru məlumatlar deyil. Amma mən də sualına cavab ala bilmədim. İran dövləti də Türkiyə kimi Ermənistanla sərhədini bağlaya bilərmi?

- İran bu işi görür. Amma gerek Azərbaycandan da bir qarşılıq görsün. Mən istəyirəm yolu bağlayım. Amma mən yolu bağlayım, sənə yerində otur, bu olmaz ki. Sən bir himmət göstər. Göstərmir axı. 25 ildir bu məsələni Minsk Qrupuna niyə tapşırırsan?

- Azərbaycan-İran münasibətlərində son illər əlaqələr xeyli güclənib. İki ölkənin dəmiryol rabitəsi ciddi şəkildə inkişaf edir, iki Astara arasında körpü salındı, üstəlik, Azərbaycan hökuməti İrana 500 milyon güzəştli kredit verdi. Ermənilər də bu əlaqələrdən rahatdır...

- Ondan əlavə, sizin maşınlar Biləsuvaran gəlib Naxçıvana gedir. Naxçıvanın bir yolu var, o da bizim əlimizdədir. Biz o yolu açıq qoymuşuq, kim istəyir, gəlib ordan gedir. Sizin benzin maşınları su ilə doldurulur, getirib İranda suyu tökür, İranın benzinini ilə doldurulur, bilirsiniz, İranda benzin çox ucuzdur. Sözümlə yox, aparınlar. Yəni biz Azərbaycana bu qədər xidmət etmişik. Bu boyda yolu açmışıq...

- "Əli yolu" deyilər. Təbii ki, müsəlman qonşu olaraq belə də olmalı idi.

- Bəli, fəxrdir, şərəfdir, vəzifəməzdir. Sənə bunu deyim və yaz: birdən Azərbaycan İrana xəyanət də etsə, biz heç vaxt bu yolu bağlamırıq. Niyə? Çünki Naxçıvanda olan şielərə xidmət etməyi özümüzə vəzifə bilirik. İsrailə məxsus pilotluz təyyarə Lənkəranda qalxdı, gəlib getdi bizim İsfahandakı nüvə təsisatının üstünə (? - red.) Orada biz vurduq, düşdü yerə. Bizim müdafiə nazirimiz durdu getdi prezidentin qəbuluna, məruzə elədi ki, bəs bu, Lənkərandan qalxıb. Daha bundan böyük arxadan xəncər vurmaq olar?

- Bu, Azərbaycanla İranın arasını vurmaq istəyənlərin dezinformasiyası, təxribatı da ola bilər...

"Ərdəbildə desələr ki, yol açıldı, gedin Qarabağa şəhid olmağa, camaat sel kimi axışar"

Seyid Həsən Amili: "Ermənistanla sərhədi bağladıq, Rusiya indi əlini-əlinin üstünə qoyub dayanacaq?"

- Gör nə deyirəm. Prezident özü bunu qəbul etdi. O boyda xəyanətin qabağında İran yolu bağladı, gəl-getdi, əlaqələri azaltdı? Yox. Yəni demək istəyirəm ki, İran Azərbaycanın xidmətində olmağı özünə böyük vəzifə bilir. İndi biz Ermənistanın yolunu bağlaya? Yaxşı, heç sözümlə yoxdur. Azərbaycan da sübut etsin ki, iradəsi var. Amma sən deyirsən ki, daxildə heç nə olmasın, vay Rusiya, ya Amerika bizdən küsər. Deyirsən sən Ermənistanla yolu bağla, biz də gedək Qarabağımızı ala. Bunu mənə dedin, ayrı yerdə, heç kəsə demə, ayıbdır!

- Heç kim belə demir. Digər tərəfdən, Qarabağda düşmənin tapdağında məscidlərin kafirlərdən azad olunması həm də müsəlman İranın marağında olmalıdır. Özü də bu, bütün məsələlərdən üstün olmalıdır.

- Sən oturubsan orada, tamaşa edirsən, mənə deyirsən gəl, mənim məscidimi azad ele, bu, olmaz!

- Biz tamaşa ələmirik, elə atəşkəs dövründə xeyli şəhid vermişik, xeyli düşmən məhv etmişik, aprel döyüşləri faktdır, sadəcə, dünya gücləri yolumuzu kəsib.

- Azərbaycan bir iş görmək istəyir, deyir mən Rusiyanın, ya İranın qabağında dayanma bilmərəm. Bəs nə edək? İrana deyir, İran, sən gəl, yolu bağla, get, Qarabağı azad ele! Bu, olmaz!

- Vaxtilə Şuşa məhz İranın vasitəçiliyi etdiyi zaman işğal edildi və elə İrana qarşı xəyanətkar addım oldu. Deməli, Tehranın Ermənistanla sətir təkisi hər zaman olmalıdır. Ancaq bizdə xəbər var ki, Şuşadakı «Gövhər Ağ»

məscidini İrandan gəlmiş mütəxəssislər təmir edir...

- Bu məsələ iki cürdür. Bir var, İran dövləti ora kimisə yollayıb, bir də var bir İran vətəndaşı, məsələn, gedib Avropa, ya Türkiyədə yaşayıb, o da pul qazanmaq istəyir, götürüb aparırlar ora. Beləsi dövləti təmsil eləmir. Beləsi çox pis iş görmüş olur. Əslində biz ermənilərə lənət oxuyuruq. Qədr gecələrində mən həmişə ermənilərə lənət oxuyuram. Camaat sel kimi axışır, Avropadan, Rusiyadan, Türkiyədən, hər yerdən mənim sözlərimi izləyirlər. Qarabağa kimsə gedibse, o, İran dövlətini təmsil eləmir. İran dövləti heç vaxt o işi görməz. İranda bir qəzet durdu özbaşına, Qarabağda o qondarma hökumət ki, var idi, onun "xarici işlər naziri" ilə danışdı. Mən xütbədə o qəzetin abırını tökdüm, Təbrizdə onun abırını tökdülər. Biz nə qədər etiraz etdik ki, bu kimdir bura gəlməyə qoyubsunuz? O qəzetə o ki var həmlə etdik, dedik İranda səndən abırsız qəzet yoxdur. Sənin nə haqqın var gedib bir qondarma nümayəndə ilə müsahibə edəsən? Yəni burada hamı hazırdır. Amma məsələ açıq olmalıdır. Biz görək ki, Azərbaycanın torpaqlarını azad etməyə iradəsi var, çox yaxşı. İranın Ermənistanla sadə bir əlaqəsi var, amma bunu böyüdüblər. Özünüz də bilirsiniz, hamı bilir ki, Ermənistanı saxlayan Rusiyadır. Silahını da verir, pulunu da, torpaqlardan geri qayıtmaq istəsə, deyir "qayıtma, dayan orda!" Sən onu buraxıb, İranın yaxasından yapışasan, burada ayrı bir macərə var.

- Amma uyan yerdən küsərlər. İki nəhəng müsəlman qonşumuz, qardaşımız İran

lin ki, Azərbaycan təkcə şəhidlərini anmaqla işini bitirmiş saymır, həm də torpaqları azad etmək üçün böyük savaşa hər an hazırdır. Amma biz istəyirik ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin İslam dünyasına "məscid dağıdan Ermənistanla əlaqələr qurmayın" çağırışına hər bir müsəlman ölkəsi müsbət cavab versin. O halda Ermənistanı yerində oturmaq bilərik.

- Mən sənə sual edirəm, indi biz Ermənistanla sərhədi bağladıq, Rusiya əlini-əlinin üstünə qoyub dayanacaq? Rusiyanın mənafeyi ortadadır. Yalnız sərhədi bağlamaq Qarabağı azad etməz. Səni and verirəm Allaha, bunu yaz ora! Biz sərhədi bağladıq, Rusiya tamaşa etməyəcək ki, İndi Ermənistan adlanan ərazidə qədim zamanlarda erməni olma-

- Hesab etmək olarmı ki, bu, həm də dövlətin mövqeyidir?

- Mən din alimi adından danışmıram. Dövlətin adından xarici işlər naziri deyə bilər, mən yox. Mən indi böyük İran dövlətinin mövqeyindən çıxış eləmirəm. Mən bir din alimiyəm, Qarabağa ürəyim yanır, oranı ali Məhəmməd bilirəm, çalışıram ki, Qarabağı azad olsun. İndiyədək də nə qədər əlimə fürsət düşüb, hər yerdə danışmışam, bundan sonra da erməninin əleyhinə danışacağam. Necə ki, gördünüz, fəxarətlə dedim ki, mənə Qarabağ Forumuna üzv ələyin. Mən də istəyirəm ki, Qarabağ təşkilatında olum.

- Ərdəbildə sizin kimi düşmənlər, Qarabağı işğaldan azad etmək istəyənlər çoxdurmu?

- Allaha and olsun, Ərdəbilimizdə o qədər şəhadətə

təşənlər var ki... Bunlar şəhadətə axtarırlar. Amerika İranda niyə qorxur? Amerikanın ordusunun rəhbəri dedi İranda biz gücdə bərabər deyilik. Sovsular niyə? Dedi onlarda bir şey var, bizdə yoxdur, o da şəhadət eşqidir. İndi bölgədə Amerikanı elə bunun gücünə bu günə qoymuşuq. İndi Ərdəbildə desələr ki, yol açıldı, gəlin, gedin Qarabağa şəhid olmağa, camaat sel kimi gəder.

- Aprel döyüşlərində bizə də xəbər gəldi ki, buradakı qardaşlarımız da Qarabağda döyüşmək istəyir.

- Bəli. Həqiqətən də o cür idi. Şəhərin başında da mənəm, dedim, yolu açın, mən gəlirəm.

- Azərbaycan prezidenti dedi ki, bir gün gələcək azərbaycanlılar İrəvana və Şəngəzura qayıdacaqlar. Siz bu bəyanatı necə qarşıladınız?

- Ermənilər qorxaq camaatdır. Qarabağ məsələsi gerek belə qalmayırdı. Bir az artıq güc olsa, ermənilər torpaqları qoyub qaçacaqlar. İqtisadi vəziyyətləri də yaxşı deyil, onlar köçüb gedirlər İrəvandan, bütün Ermənistandan. Yeni Azərbaycanın iqtisadi qüdrəti artdıqca, dünyada mövqeyi gücləndikcə, millətlərin arasında özünə gözəl mövqə qazanacaq, sözünün kəsəri olduqca Ermənistan öz-özünə sıradan çıxacaq.

Açılan bu dəmir yolu çox gözəl oldu. İndi bu dəmir yolu ki, açılır, elə bil Azərbaycana nəfəs yeri açılır. Azərbaycanın yükü Bəndərabbasdan, Astaradan gəlib maşınlarla keçir. Dəmir yolu ki, açıldı, Azərbaycan elə bil dünyaya qoşuldu.

- Bəs bunun ardınca İran Ermənistanla dəmir yolunu bərpa edə bilərmi?

- Mənim ondan xəbərim yoxdur. Amma belə bir şeyin olacağını güman eləmirəm. Bizlər ki, Azərbaycanca bu qədər eşqimiz, əlaqəmiz var, bunun əleyhinəyik.

□ **Elsad PASASOV,**
"Yeni Müsavat"
Ərdəbil

"Qarabağdakı qondarma hökumətin "xarici işlər naziri" ilə danışan qəzetə o ki var həmlə etdik, dedik İranda səndən abırsız qəzet yoxdur"

və Türkiyə əl-ələ versə, Qarabağı savaşıq qısa müddətdə azad etmək mümkün olar, erməni qaçıb gedər.

- Amma gerek daxildə də bir iradə olsun. Azərbaycan heç bir iş görməyə, deyə ki, Türkiyə, İran gəlsin, mənim torpağımı azad ələsin, belə olmaz ki.

- Azərbaycanın iradəsi də var, mövqeyi də ballıdır. Bu yolda şəhidlər də veririk.

- Biz o şəhidlərə əza saxlayırıq. 20 Yanvara, Xocalıya, Şuşada olanlara əza saxlayırıq. Biz sizin qəminizi öz qəminiz bilirik.

- Allah razı olsun! Amma bi-

Zirzəmidə qısaqapanma

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Və ya mavi soyqırımın psixoanalizi
Nömrəsindən, xidmətlərindən yararlandığım mobil rabitə operatoru əlləm-qəlləm hesablar göndərməyə başlamışdı. Elə bu qış o şirkətin müştərisi olmağımdan düz 18 il keçirdi. Bu 18 ildə ilk dəfə idi belə bərhad xidmətlə qarşılaşmışdım. Son 3 ayda ağıma gəlməyən hesablar, ödəmə bildirişləri almağa başlamışdım. Birinci ay bunun təsadüf olduğunu zənn edib, şikayət etmədim. İkinci ay xəstə olduğumdan şirkətin ofisinə getmədim. Nəhayət, 3-cü ay məcbur olub elə xəstə vəziyyətdə bu hesabları araşdırmağa getdim. Gözlənilməz duruma qarşılaşdım: şirkətin müştəri xidməti ofislərindən birinin qapısını açmaq mümkün deyildi. İçəridə o qədər adam, elə bir basabas vardı ki, qapı sadəcə hərəkət etmirdi (içəriyə açılan qapı idi). Hamısı da cürbəcür şikayətlər üzündən gəlmişdi. Sözləşmə, mənim dərdimə heç ofisdə də əlac tapılmadı. Daha doğrusu, müştəri xidməti işirdilmiş hesabların nədən gəldiyini anlaya bilmirdi. Axırda belə məsləhət oldu ki, telefonun, nömrənin bəzi funksiyalarını bağlayaq və... test edək. Guya bu üsulla problemin səbəbini tapacağıq.

Halbuki mən problemin səbəbini gözəl bilərəm. O səbəb yarıtmaz idarəçilik, ölkədəki korrupsiya mühitidir. Xarici şirkətləri, dünya səviyyəli menecmenti sıxışdırıb qovursansa axırı belə olmalıdır. Bazar iqtisadiyyatının, marketinqin əsasları azadlığa, liberal dəyərlərə bağlıdır. Hər mənada. Bunlar olmayanda, rəqəbətə bəzən bütün şirkətlər bir əldə cəmləşəndə iqtisadi inkişafdan söhbət getməz. Maraqlı olmur axı. Yarışmağa şirkət yoxdursa, niyə səmərəli işləyəsən? Qiymətləri nədən endirəsən? Çeviklik, dünya bazarındaki proseslərə reaksiya nəyinə lazımdır? Pul hardan olsa, istənilən mənbədən əlinə gəlir. Bütün bulaqlar, artezianlar, borular, krantlar sənə deyilməyib? Onu bağla, bunu aç. Bunu bağla, onu fırlat. Əsas odur proses getsin.

Nəticədə özəl şirkətlər SSRİ dövründəki kimi "milliləşdirilib" dövlət nazirliklərinin, komitələrin tərkibinə qatılır, qaytarılır. Orada isə korrupsiya, dövlət büdcəsindən dotasiyalar adı altında yeyintilər edilir. Qapalı dairənin içində cəmiyyət məhv olur. Həmin cəmiyyətə guya ötən ilin ziyanla başa vurulması haqda nağıllar danışılır. Lap bu nağıllara inansa, sual verilmir ki, niyə axı on illərdir süd verən bu inək birdən-birə qurutdu? Nədən ziyanla işləməyə başladı?

Biz ağacların yaşıl soyqırımından yazdığımız bir məqamda həmin ərəzidə bütöv ailənin məhvi haqda xəbər gəlir. İstəsən buna da poetik-sinik adlar qoşa, "mavi soyqırım" adlandırmaq, çünki ailə mavi yanacağı dem qazından ölmüşdür. Nəse dəyişməyəcək. Hamımız səssizcə, bir-birimizdən xəbərsiz ziyanla işləməkdə, yanmaqda, batmaqda, boğulmaqdayıq.

Əlbəttə, istintaqın nəticələrini gözləməliyik. Tələsik qərarlar verməyə ehtiyac yoxdur. Bəlkə də burada qısaqapanma olmuşdur. Ya da özünə qapanma. Dizinəqapanma - yerə çökmək də mümkün haldır. Bütün bu versiyalar tərifimizdən araşdırılacaq, aşkar edilib götürüləcəkdir. Bunun klassikasını vaxtilə Putin yaratmışdı. Sualtı qayıq batanda jurnalistlərin hadisənin səbəbi barədə sualına qısaca belə cavab vermişdi: "O batdı". Vəssalam. Qısa, konkret. Sonradan isə sual verənləri "batır" sıradan çıxartdı və indi onun mətbuat konfransları toy-bayram əhvalında keçir. Kim istəyir batsın, bunun bizə dəxli yoxdur. Xəbər gizli qalır, faciə də olmur. Sovet vaxtındakı kimi: qonşu şəhərdə atom stansiyası partlayırdı, sən isə bunu bir il sonra, xiyar tağı ilə danışmağa başlayanda, arvad-uşağın alnından müqəddəs şüalar çıxanda anlayırdın. Pis xəbərləri gizli saxlayanda adam həmin hökumətdən ötrü danxmağa da başlayır. İndiyəcən bəzi adamlar SSRİ-də təyyarə qəzalarının olmadığını zənn edirdi. Halbuki təkə 1980-ci illərdə onlarla təyyarə qəzası olmuşdu. Cəmiyyətə bunların biri barədə xəbər verilməzdi.

Hələ bu "dem" sözünə fikir verin... Onun bizim dilə düz 12 mənası var. Qısa vaxt, kef, yemək bişirmə üsulu... Biz isə qazdan ölürük. Hər halda burada seçim imkanımız saxlanılmışdır. Sağ olsunlar. İstəsələr burda da azadlıq olmazdı. Zirzəmidə uzun illər yaşayıb axırda siçovula çevrilərdik.

Rusiyanın ucqar əyaləti və satelliiti olan Ermənistan keçən həftə formal olaraq özünə 4-cü prezidenti seçdi - bu dəfə parlamentdə. Alternativsiz "seçki" nəticəsində Böyük Britaniyadakı səfir və imkanı iş adamı Armen Sərkisyan prezident edildi.

Vəziyyətin tragikomikliyi də ən əvvəl budur: növbəti prezident xaricdən - Böyük Britaniyadan gətirildi. Bu da ona görə baş verdi ki, hakim rejimin başında duran Serj Sərkisyan belə lazım idi. Ki, bununla bir növ, həm hakimiyyətdə Qərbin adamının olması görüntüsü yaratsın, həm də prezidentin Qarabağ klanına məxsus olmadığı haqda Ermənistan toplumunda rəy formalaşsın (Armen Sərkisyan qarabağlı deyil).

Lakin dünyaya, cəmiyyətə bu kimi mesajların, siyasi gedişlərin daha elə bir önəmi qalmayıb. Çünki işğalçı ölkə Qarabağ məsələsinə görə elə dərin iqtisadi-siyasi bataqlığın içərisindədir ki, onu oradan prezident səlahiyyətləri məhdud olan Armen Sərkisyan çıxarmaq gücündə deyil. Həmçinin də o səbəbə ki, ölkədə əsas söz sahibi yenə "Qarabağ klanı" və onun başında duran Xocalı canisi - Serj Sərkisyan olaraq qalacaq. Hər nə olmasa, aprelin 9-da sonuncunun bu dəfə baş nazir postunu ələ keçirəcəyinə çox az adam şək edir.

Demək, Qərblə Rusiya arasında "vurnuxan" işğalçı Ermənistan fəlakət zolağında, blokada rejimində və "izqoy" ("tullantı") ölkə statusunda məntiqi yekuna doğru yoluna davam edəcək. Bunu erməni nəşrləri və ekspert ictimaiyyəti son prezident "seçkisi"ndən sonra açıq etiraf etməyə başlayıb.

"Ermənistan daxilindəki situasiya ilə bağlı Qərblə Rusiya arasında konsensus əldə edilib. Hakim klan hamını - Moskvanı da, Vaşinqtonu da qane edir. Bəli, Qərbdə bizim ölkənin sükanını arxasında əsl demokratin və islahatçının durmasını arzu edirdilər. Ancaq bütün məsələ də yalnız elə arzulanmaqdadır. Bu yöndə real söyləri isə Qərb göstərməyə hazırlaşmır. Həm də o səbəbə ki, artıq Ukraynada əli "yanıb".

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sitat "Armenian Report" nəşrindəki baş məqalədəndir. Məqalədə daha sonra deyilir: "Prezident Poroşenkonun dövründə ölkədə korrupsiya dəfələrlə böyüyüb, Ukrayna xalqı da dəfələrlə kasıb yaşamağa başlayıb. Bu ölkənin böyük sayda vətəndaşları Polşaya, Çexiyaya, hara gəldi qaçır-

Azərbaycan qabağa, Ermənistan ağa... mühüm gəlişmə

Ermənistan Rusiya və Qərb üçün "dəstəyi olmayan çamadan"a çevrilir; işğalçı ölkə öz tarixində ən kritik zolağa girib; erməni portalından acı etiraf: "Bu, erməni xalqını ölümə aparmaqdır..."

Çünki dəyişiklik olacağına inanmırlar. Poroşenko isə gözlərin içinə baxa-baxa yalan danışmaqda davam edir. O cümlədən iddia edir ki, prezidentliyi dövründə kasıblayıb. "Forbes" isə deyir ki, o, bu müddətdə daha 1.7 milyard dollar varlanıb. Bəs Qərb onu əvəzləyə bilermi? Qərb onu nəinki əvəzləyə bilməz, bunu heç istəmir də. Qərb onun üçün "dəstəyi olmayan çamadan"a çevrilmiş Ukraynadan dəhşətli dərəcədə yorulub. Ermənistanın timsalında ikinci belə bir "çamadan" ona lazım deyil. Qərb başa düşüb ki, elə vəziyyətlər var, onları olduğu kimi saxlamaq daha yaxşıdır. Necə dəyərlər, özünə də ucuz başa gələr. Bütün bunları isə Ermənistanın real perspektivlərini yaxşı başa düşən bizim xalq da yaxşı görür".

Erməni nəşri yazının sonunda acı etirafda bulunub: "Biz bundan sonra da yarımçıq müstəqil dövlət statusu daşımağa məhkumuq - hansı dövlətin mühüm qərarları-

ni ki, Kreml qəbul edir və edəcək. Sivil dünya üçün artıq "izqoy"a çevrilən həmin o Rusiyadakı Kreml. O Rusiya ki, özəl hərbi şirkət olan "Vaqnerin" 600 üzvündən imtina edir (Suriyada ABŞ bombardmanı zamanı öldürülüb - red.). O Rusiya ki, diplomatik kanallarla kokain transportu kimi bütün dünyada məşhurlaşmış. Üstəlik, Rusiya dünyanı nüvə silahı ilə hədələyir. Bu onun axırıncı blefi, sonuncu "kozir"dir. Biz isə bu paranoidal dövlətin məcburi müttəfiyiyik! Heç kim də heç nəyi dəyişməyə hazırlaşmır. Elə Armen Sərkisyan da Serj Sərkisyanla görüşdə açıq şəkildə və ucadan vəd elədi ki, hər şey olduğu kimi öz yerində qalacaq. Hər şeyi olduğu kimi saxlamaq isə, erməni xalqına xidmət deyil, onu ölümə aparmaqdır".

Erməni də olsa, düz deyir. Gerçəkdən, erməni xalqı onun başında duranların avantürüst siyasəti nəticəsində ölümə, fəlakətə doğru

yol gedir. Azərbaycan isə müharibə şəraitində olsa da qabağa gedir ki, dala getmir. Bu da yenə bizdən öncə özlərinin etirafıdır.

"Sərhədlərin açılmasının Türkiyə üçün hansısa əhəmiyyəti belə yoxdur. Ermənistan blokadadan qurtulmaq istəyir. Lakin nə Türkiyəyə, nə də Azərbaycanın bundan ötrü ürəyi getmir və hansısa stimulları da yoxdur. Gerçək budur ki, Azərbaycanın inkişafına maneə törətmədi. Ermənistanın siyasi elitəsi isə bunu dərk etmək istəmir". "Yeni Müsavat" xatırladır ki, bunu erməni tanınmış politoloq Manvel Sərkisyan "Sürix protokolu" və işğalçı ölkənin gələcəyi barədə yerli mətbuata danışarkən söyləyib.

Beləcə, öz ağasını dəyişmək istəyən Ermənistan Rusiya və Qərb üçün yerdən qaldırılması çətin olan ağır bir yükə - "dəstəksiz çamadan"a çevrilməklə öz tarixində ən kritik bir zolağa daxil olub...

□ Siyasət şöbəsi,
"Yeni Müsavat"

Ötən həftə martın 2-də Ermənistan parlament ölkənin yeni prezidentini seçdi. Hakim Respublika Partiyasının namizədi Armen Sarkisyan Ermənistanın yeni prezidenti seçilib.

Ermənistanda son konstitusiyaya dəyişikliyinə əsasən, prezident əsasən mərasim funksiyalarını həyata keçirən, real icraedici funksiyaların olmadığı şəxs sayılacaq. Real hakimiyyət isə baş nazir və parlament arasında bölüşdürüləcək. Buradan da görünür ki, Ermənistanda yeni prezidentin seçilməsi formaldır.

Ermənistanda idarəçilik sisteminə dəyişikliklər 2 apreldən sonra tətbiq ediləcək. Aprelin 2-də Milli Məclis hökuməti və baş naziri seçəcək.

İndiyə qədər yüksək səviyyədə aparılan Dağlıq Qarabağ danışıqlarında məlumdur ki, Azərbaycanı və Ermənistanı prezidentlər təmsil edib. 2 aprel seçkisindən sonra Qarabağ danışıqlarının Ermənistanın baş naziri, yoxsa prezidenti ilə aparılacağı günün aktual suallarındandır. Nəzərə çatdıraq ki, Serj Sarkisyanın baş nazir iddiası var.

"Yeni Müsavat" a şərhində politoloq Qabil Hüseynli öncə bildirdi ki, Serj Sarkisyan baş nazir olmaq üçün çalışsa da onun baş nazir seçiləcəyi hələ dəqiq deyil. Çünki Serj Sarkisyanın sədrlik etdiyi Respublika Partiyasının parlamentdəki yerlərinin sayı baş nazir seçmək üçün kifayət deyil. Ona görə də Serj Sarkisyan parlamentdəki digər partiyalardan biri ilə koalisiya qurmalıdır: "Üstəlik də bir neçə ay öncə Serj Sarkisyanın

bəyanatı olmuşdu ki, o, nə prezident, nə də baş nazir postuna iddia etmir. İndi fikrini dəyişibse və baş nazir olmaq istəyirsə, güman ki, bu baş verəcək. O da mümkündür ki, yeni baş nazir yenə də Karen Karapetyan (*hazırda baş nazirdir-red.*) olsun. Mən hələ də ehtimal edirəm ki, Karen Karapetyan baş nazir olaraq qala bilər. Onun arxasın-

cısı və təhlükəsizlik şurasının sədri olur. Bütün bunlar isə o deməkdir ki, Qarabağ danışıqlarında Ermənistanın prezidenti yox, baş naziri iştirak edəcək. Əgər Serj Sarkisyan baş nazir seçilsə, Azərbaycan danışıqları yenə də onunla aparmalı olacaq. İstər Serj Sarkisyan olsun, istər başqası, baş nazir kim olsa danışıqlar onunla apa-

struktur parlament olacaq".

Politoloq hesab edir ki, Ermənistanın baş naziri S.Sarkisyan yox, Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı olmayan bir şəxs, məsələn, Karen Karapetyan olarsa, danışıqlar prosesində müəyyən qədər yumşalma olması mümkündür. Serj Sarkisyan fərqli olaraq Karapetyan nisbətən loyal mövqə nü-

Qarabağ danışıqları yenə Serj Sarkisyanla aparılacaq?

Politoloq: "Onun baş nazir seçiləcəyi hələ dəqiq deyil"

da Rusiya dayanır. 2 apreldən sonra yüksək səviyyəli Dağlıq Qarabağ danışıqlarının Ermənistanın prezidenti, yoxsa baş naziri ilə aparılacağına gəlincə, Ermənistan parlamentli respublika üsul-idarəçiliyinə keçib ona, görə də prezidentin əvvəlki səlahiyyətlərinin böyük hissəsi baş nazirə keçir, baş nazir ölkədə icra hakimiyyətinin baş-

rilacaq. Yeni konstitusiyaya görə, Ermənistan prezidentinin danışıqlarda iştirak etmək səlahiyyəti faktiki olaraq yoxdur. Prezident həttə təhlükəsizlik şurasının üzvü belə deyil. Baş nazirin aparacağı danışıqların istiqaməti də müəyyən mənada parlamentdən asılı olacaq. Çünki Ermənistanda əsas qərarverici

mayış etdirə bilər.

Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov isə modern.az-a deyib ki, Ermənistanda yeni prezidentin seçilməsinə baxmayaraq heç nə dəyişilməyib. Onlar ənənəvi siyasətdən istifadə edib faktiki Serj Sarkisyan hakimiyyətinin saxlanması üçün məcburi şəkildə əllərindən gələni edərək gözə külfürmək üçün konstitusional "islahatlar" düzəldiblər. Bu konstitusional reformlar əsasında parlament tərəfindən yeni müəyyən olunmuş prezident hansısa böyük səlahiyyətlərə malik olmayacaq. Bütün səlahiyyətlər baş nazirə keçir. Ermənistanda kimin baş nazir olacağı isə aydındır. Bu, köhnə prezident Serj Sarkisyanıdır.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Rusiya kimi və necə qorxudur?..

Hüseyinbala SƏLİMOV

Bəzi rusiyalı politoloqlar və bloggerlər "Rusiyada V.Putin dövrü proqnoz üçün ən asan dövrüdür" yazsalar da bu gün ölkədə kabus kimi dolan iki suala - "Putinin təkrar seçilməyi Rusiyaya nə verəcək?" və "Putindən sonra nə olacaq" suallarına heç kimin tutarlı cavabı yoxdur.

Əslində V.Putin qədər də Rusiya "əbədi suallar" ölkəsi idi və həmişə bizə elə gəlib ki, "ikibaşlı qartal" da təkə rus imperiyasının geopolitik ambisiyalarının ifadəsi deyil, həm də rus ictimai-siyasi düşüncəsindəki çoxəsrlik qeyri-müəyyənliyin təzahürüdür - Rusiya dünyada yerini tapa bilmir və ətrafındakı ölkələrə də bunu etməyə imkan vermir.

Ən maraqlısı isə bilirsinizmi, nədir? Həttə Putin dövrünü aydın və proqnoz üçün asan sayanların fikirlərində belə zərər qədər olsun nikbin not yoxdur: onlar da iqtisadiyyatın tənzimləyicisindən, avtoritarizmin güclənəcəyindən yazırlar.

Bilirəm, yazdığım bu sətirlər Putinin bu yaxınlardakı iki saatlıq çıxışından və yeni nüvə mühərrikləri raketlər haqqındakı söz-söhbətdən sonra sizə inandırıcı görünməyəcək və həttə ola bilsin, mənim fikirlərimdə qəzəb də axtaracaqsınız, amma əsla belə etməyin, ona görə ki, pragmatik düşüncəli ruslar özləri Rusiyanın sürətlə "koreyalaşma"sından (Şimali Koreyaya çevrilməsindən) yazırlar və belə fikri öne çəkirlər ki, dünya ölkələrini Rusiyanın iqtisadi və ya texnoloji sıçrayışı deyil, yalnız nüvə başlıqları qorxudur, çünki iqtisadiyyat və ya texnologiya sahəsində ruslar əbədlilik geri qalıblar.

O ki qaldı nüvə mühərrikləri raketlərə, həmin problemlə hələ ötən əsrin 50-60-cı illərində akademik D.Bloxintsev məşğul olurdu. İndi doğrudanmı siz də düşünürsünüz ki, bu problematika Qərbin alimlərinin və konstrukturlarının ağına heç gəlməyib? Etiraf edin ki, bu, prinsipçə, ola bilməz.

Həm də bu, məsləhin bir tərəfidir. Bəzən elə anlar olur ki, bir dövlət öz nüvə raketlərini hansı ölkəyə tuşlamaq haqqında yox, hansı ölkədən taxıl və ya buğda almaq haqqında düşünür.

Hər halda, rusların tarixində həttə ən yaxın vaxtlarda belə hallar olub. Sovetlər çökəndə hamı həyəcanla yazırdı ki, bu boyda ölkə raket istehsal edir və kosmosa adam göndərir, amma adi qazança düzəldə "bilmir"!

O vaxtlar hey yazırdılar ki, torpağa mina basdırmağı öyrənmişik, amma taxıl əkməkdən və ya buğda biçməkdən əməlli - başlı yadırgamışıq...

Amma görünür, çox düzgün deyiblər ki, tarix yalnız onu öyrədir ki, əslində o, heç kimə heç nəyi öyrətmir. Elə xalqların və millətlərin tarixi göstərir ki, tarixdən ibrət götürən azdır.

Xüsusən ruslar bunu sevmirlər, ona görə ki, bu xalqın öz tarixinə münasibəti daha çox metafizik xarakter daşıyır. Ona görə də problemdən problemə, bir qəlizlikdən digərinə doğru gedirlər.

Ən qəribəsi də odur ki, başqa xalqların onlardan çəkdiyini güman edirlər. Düzdür, çəkinirlər, amma bu, geri bir toplum qarşısında çəkinməyə bənzəyir, nəinki irəlidə olandan və güclü olandan çəkinməyə.

Əvvəldə dedik ki, Rusiya dünyada yerini tapmamır, yaxın ətrafında da rəşadətli seçim etməyə imkan vermir. Həmin ətrafdakılardan biri də bizik - Azərbaycandır.

Biz Rusiyanın geosiyasi və geoiktisadi layihələrinə qoşulmurduq, nə KTMT-nin, nə də Avrasiya İttifaqının üzvü deyilik, çünki müstəqilliyimizin məhdudlaşacağından ehtiyat edirik. Amma Kremlin geosiyasi maraqlarını nəzərə almağa və onlara qarşı getməməyə məhkumuq. Bu səbəbdən digər alternativ və ən güclü geosiyasi mərkəzlə - Qərblə də münasibətlərimizə sərhəd qoymuşuq.

Fəqət, daim ətrafımızda geosiyasi boşluq hiss edirik. Ona görə də insanlarımız əbədi axtarışlarda, yeni-yeni geosiyasi formatlar və formullar düşünməkdədirlər. Həttə Asiya Birliyi təşəbbüsü ilə çıxış etmək təklifləri var. Amma ötən dəfə də qeyd etdik ki, istənilən geosiyasi koalisiyanın yaranması üçün bir neçə əmil zəruridir. Ona qalsa, Asiyada da artıq bir neçə geosiyasi və ya geoiktisadi alyans elan edilib - təkə Şanxay Birliyini və Avrasiya İttifaqını qeyd etmək yetər.

Dövlətlər əvvəl buna maraq göstərirdi, fəqət, çox tez də soyuyurlar. Bir səbəbi də budur ki, ortada ciddi siyasi fəlsəfə yoxdur.

Düşünürük ki, elə bizim də geosiyasi çabalarımızın və vurnuxmalarımızın bir səbəbi də budur - siyasi fəlsəfə ilə məsələ qaydasında deyil, daha doğrusu, hakimiyyət olaraq hər şey bizə aydındır və nə istədiyimizi də yaxşı bilirik, amma ölkə və millət olaraq hələ çox şey qaranlıqdır...

Saakaşvilinin Ukraynada çadırları dağıldı-şou bitdimi?

Elxan Şahinoğlu: "Saakaşvili getdikcə unudulur"

Əhəd Məmmədli: "Saakaşvili Ukraynada rıçaqlarını saxlayır, lakin..."

Gürcüstanın sabiq prezidenti və Odessa vilayətinin keçmiş qubernatoru Mixail Saakaşvili Ukraynada daxilə qarışdırmaqda davam edir. Bir neçə həftə bundan öncə ölkədən çıxarılaraq, Polşaya göndərilən Mişa orada da dinc dayanmır.

Martın 3-də Kiyev polisinin Saakaşvilinin tərəfdarlarının Ali Radanın yaxınlığında qurduğu çadır şəhərciyini dağıtması və 100-dən çox aksiya iştirakçısının saxlanması gərginliyi bir qədər artırır.

Qərb Universitetinin Tətbiqi Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, Ukraynada demokratiyanın bitdiyini söyləmək olmaz: "Birincisi, Ukrayna parlamentində müxtəlif siyasi partiya və cərəyanlar var və onlar öz fikirlərini sərbəst şəkildə ifadə edirlər. İkincisi, Ukraynada media rəngarəngdir, prezident dəstəkləyənlər də var, müxalifətə yaxın olanlar da. Üçüncüsü, prezident Pyotr Poroşenkonun reytingi o qədər də yüksək deyil və növbəti seçkidə onu ciddi mübarizə gözləyir. Bütün bu amilləri nəzərə alaraq Ukraynada heç bir hakimiyyətin

demokratik institutları nəzarət altına alacağını söyləmək çətin-dir. O ki qaldı Mixail Saakaşvilinin Ukraynadan çıxarılmasına və onun tərəfdarlarının Kiyevdəki çadırlarının sökülməsinə, bu etiraz Kiyev bələdiyyəsi ilə razılaşdırılmayıbsa, onda çadırların sökülməsinə qeyri-qanuni heç nə yoxdur. Kiyevdə hər ay mitinqlər və küçə yürüşləri keçirilir. Ancaq günlərlə, həftələrlə, həttə aylarla çadırların varlığı və oradan hakimiyyətinə dəyişdirilməsinə edilən çağırışlar istər-istəməz Ukrayna hakimiyyətinin adekvat addımlar atmağa məcbur edir. Mixail Saakaşvili Ukraynadan çıxarıldıqdan sonra proqnozum belə idi ki, Gürcüstanın keçmiş prezidenti və Odessanın keçmiş meri yenidən Ukraynaya geri dönməyə, o, bir siyasətçi kimi arxa plana keçməyə başlayacaq. Proqnozum

doğrudur. Saakaşvili getdikcə unudulmağa başlanılır. Onun Hollandiyadan yayımladığı internet görüntülərinin effekti getdikcə azalır. Saakaşvilin hadisələrin episentridə olduqda diqqət mərkəzindədir, savaşıq, mübarizə aparır, daima mediaya müsahibə verir. ABŞ və Avropada uzunmüddətli yaşayış isə Saakaşvilinin bir siyasətçi olaraq passivliyinin artmasına və təcridə unudulmasına səbəb olacaq. Ona görə də Saakaşvilinin iki seçimi var: ya indiki sakit və

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

ABŞ-ın Ankaradakı səfirliyi martın 5-də fəaliyyətini bir günlük dayandırır. Qərar bir gün əvvəl elan edilib və səbəb kimi təhlükəsizlik təhdidi göstərilib. Bundan başqa, səfirliyin rəsmi saytında ABŞ vətəndaşlarına Türkiyə ərazisində izdihamlı yerlərdən və ABŞ səfirliyinin binasından uzaq durmaq tövsiyə olunub.

Sitat: "Populyar istirahət məkanları, ticarət mərkəzləri, bazarlar və idman-əyləncə mərkəzlərinə gedəcəyiniz təqdirdə şəxsi təhlükəsizlik və diqqətinizi artırın. Təhlükəsizliklə bağlı ailənizi və dostlarınızı məlumatlandırın, prosesləri yerli mediadan izləyin və diqqət çəkməyə çalışın".

Rəsmi açıqlamada qeyd olunub ki, bazar ertəsi günü ABŞ-ın Türkiyədəki (Ankara) səfirliyində viza müraciətləri, pasportun yenilənməsi və notariat xidmətləri verilməyəcək. Bu açıqlamadan dərhal sonra səfirlik binası ətrafında təhlükəsizlik tədbirləri gücləndirilib, bina polis "mühasirəsinə" alınıb. Ankara Valiliyi yaydığı rəsmi açıqlamada qeyd edib ki, səfirlik ətrafında təhlükəsizlik tədbirləri yenidən gözdən keçirilib və əlavə tədbirlər görüldü. **Sitat:** "Kəşfiyyat orqanlarımıza ABŞ mənbələrindən gələn və ABŞ səfirliyi və Amerika vətəndaşlarının qaldığı yerlərə terror təhlükəsi ola biləcəyi ilə bağlı məlumatlar əsasında təhlükəsizlik tədbirləri yenidən gözdən keçirilib və əlavə tədbirlər görüldü".

Qeyd edək ki, gün ərzində ciddi qalmaqal olmasa da, bəzi məlumatlara görə, iki nəfər ter-

Türkiyə ərazisində ABŞ-a qarşı terror təhdidi - səfirlik qapadıldı

Hasan Oktay: "Bu günlərdə Türkiyədə bu cür terror aktları ilə bağlı xəbərlərin sayı arta bilər"

ror şübhəli yaxalanıb. Həm səfirliyin, həm Ankara Valiliyinin açıqlaması və həyata keçirilən terror əleyhinə tədbirlər onu göstərir ki, xəbərdarlıq kifayət qədər ciddi qəbul olunub və narahatlıq üçün əsas var. Məsələ ondadır ki, daha əvvəl də bir neçə dəfə baş verən terror hadisələri zamanı ABŞ sə-

səbəbdən də amerikalıların xəbərdarlığının ciddi əsaslarının olduğunu ekspertlər qəbul edir.

ABŞ səfirliyinin xəbərdarlığının məhz Afrin əməliyyatı ilə eyni günlərə təsadüf etməsi əsas diqqəti cəlb edən detallardan biridir. Bəlli olduğu kimi, hazırda Türkiyə və ABŞ arasında Afrin mövzusu, ümumiyyətlə, Suriyada kürdlərin fəaliyyəti ilə bağlı ciddi fikir ayrılıqları var. Amerikanın Suriya kürdlərinə dəstək verməsi Ankaranı qəzəbləndirir. Üstəlik, vaxtaşırı olaraq ABŞ-ın kürd terrorçularına silah və başqa hərbi yardımları etməsi ilə bağlı məlumatların yayılması Türkiyədə ciddi narazılıq doğurur. Bütün bunların fonunda Türkiyədəki ABŞ səfirliyinin hədəfə alınması təhlükənin ciddiliyindən xəbər verir.

Ankarada yerləşən "Kaf-

kassam" Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Hasan Oktay "Yeni Müsavat"a verdiyi açıqlamada son hadisələrin arxasında provokasiya ehtimalının olduğunu bildirdi: "Amerika Suriyada Türkiyə qarşısında sıxıntılı günlər yaşadığı üçün diqqətləri başqa yere çəkməyə çalışır. Bunun bir nümunəsi də ABŞ-ın Türkiyədəki səfirliyini bir günlük bağlamasıdır. Ola biləcək terror aktının arxasında PKK və YPG kimi terror təşkilatları ola bilər. Məsələ ondadır ki, hazırda Amerikanın PKK və YPG-yə dəstəyini dayandıracağı ilə bağlı xəbərlər yayılır. Bunların fonunda PKK və YPG-nin Türkiyə ərazisində ABŞ maraqlarına qarşı terror törətməsi düşünülmüş provokasiya ola bilər".

H.Oktay deyir ki, Türkiyədə həyata keçiriləcək terror aktları və onların arxasında ya-

ılan xəbərlər və analizlər diqqəti istər-istəməz Afrin əməliyyatından çəkəcək. Bununla da Afrin əməliyyatı müəyyən mənada kölgədə qalacaq. Ekspertin fikrincə, Afrin əməliyyatının uğurla nəticələnməsi öz arxasında Mənbic məsələsini gətirəcək. Ankara Afrindən sonra Türkiyə-Suriya sərhədindəki Mənbic bölgəsini də kürd silahlılarından təmizləməklə bağlı mövqeyini ortaya qoyub. Bu səbəbdən də Hasan Oktay bu cür məlumatların əsas hədəfinin psixoloji şaxəyə effekti hesab edir: "Bu günlərdə Türkiyədə bu cür terror aktları ilə bağlı xəbərlərin sayı arta bilər. Lakin bütün bunlar tamamilə məqsədli psixoloji hərəkətlərdir. Türkiyəni terrora qarşı mübarizədən yayındırmağa xidmət edir".

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"

İraqda ikinci kürd gərginliyi - "savaş baltaları" çıxarılır?

İraq dövlət büdcəsində kürdlərin payının azaldılması kürd siyasətçilərində sərt etiraz yaradıb; ötən ilki gərginlik yenidən alovlanmağa bilər...

İraq mərkəzi hökuməti və kürdlər arasında yenidən gərginlik yaranıb. Bu dəfə mövzu pul olub. Daha dəqiqi, İraq dövlət büdcəsində kürd muxtariyyətinə çatacaq payın həcmi olub. Bağdadın Ərbilin büdcəsini azaltması muxtariyyətin istefa vermiş lideri Məsud Bərzaninin etirazına səbəb olub. Kürdlərin əsas lideri deyib ki, Bağdad "cavab verməyin vaxtı gəlib".

1991-ci il kürd üsyanının il-dönümü mərasimində çıxış edən Bərzani Bağdadı tənqid edib. Kürd lider deyib ki, 1991-ci il hadisələri kürdlərə "azadlıqların verilmədiyini, ancaq alındığı" dərdini verib. Ardınca isə Bağdadla yönəlib: "İraq parlamentində baş verənlər uzlaşmanın, iqtidar bölgüsü, ölçünün və Kürdüstan xalqının konstitusiyaya ilə verilən haqlarının zəiflədilməsi istiqamətində bir addımdır". Bərzani deyib ki, kürd partiyalarının bir araya gələrək İraq parlamentinin qəbul etdiyi büdcə qanununa cavab verməsinə ehtiyac var.

Qeyd edək ki, İraq parlamenti uzun müzakirələrdən sonra ötən həftə dövlət büdcəsini təsdiqləyib. Ancaq Amerika müdaxiləsindən sonra ilk

dəfə olaraq mərkəzi İraq hökumətinin kürd muxtariyyətinə ayırdığı büdcə 4 faiz azaldılıb. Yeri gəlmişkən, İraqın 2018-ci il üçün dövlət büdcəsi 88 milyard dollar və ya 104 trilyon İraq dinarıdır. Əsasən neft gəlirlərindən formalaşan ölkə büdcəsi üçün neftin bir bareli 46 dollardan hesablanıb.

Ən gözlənilməz addım isə kürdlərə verilən büdcənin azaldılması olub. Belə ki, Səddam dövründən bu yana mərkəzi hökumət kürdlərə dövlət büt-

cəsinin 17 faizini ayırdığı halda, bu il bu rəqəm 12,67 faizə endirilib. Bu qərar parlamentdəki kürd deputatların sərt etirazı ilə qarşılanıb. Kürdlər qanuna səs verməkdən imtina edərək səsverməni boykot edib və ardınca da siyasi anlaşmadan çəkilməklə bağlı çağırış ediblər. Kürd siyasətçilər bu qərarı kürdlərə qarşı ayrı-seçkilik və qərəzli hesab edib. Ancaq hələlik Bağdadla aparılan danışıqlar nəticə vermir. Onların təmsilçiləri xarici

media orqanlarına bildiriblər ki, əgər tələblər qəbul olunub anlaşma əldə olunmazsa, kürdlər Bağdadla əlaqələri dayandırmaq niyyətindədirlər.

Bağdadın kürd muxtariyyətinin büdcəsini azaltma qərarı təbii ki, ötən ilin oktyabrında baş verən məlum hadisələrlə əlaqəlidir. Yeni mərkəzi hökumət kürdləri indi də məddi yardımını kəsməklə cəzalandırır. Əlbəttə, burada başqa amillər də var. Məsələn, ilk növbədə müharibə bitib, sa-

vaş xərcləri azalıb, neft gəlirləri azalıb, kürdlər artıq əvvəlki sərhədlərinə çəkiliblər. Ancaq əsas səbəb kimi Bərzaninin rəhbərliyi altında kürdlərin müstəqillik referendumu keçirməsi və buna Bağdadın reaksiyasını qeyd etmək lazımdır. Məhz müstəqillik referendumundan sonra Bağdad Ankaraya və Tehranın da dəstəyini alaraq kürdlərin işğal etdiyi torpaqlara ordu göndərmiş və nəticədə kürd silahlıları Kerkükə daxil olmaqla, kürd muxtariyyətinin ərazilərinə daxil olmayan, sonradan ələ keçirilmiş torpaqlardan çıxarılmışdı. Bunun ardınca baş qaldıran siyasi gərginlik fonunda muxtariyyətin lideri Məsud Bərzani istefa verib.

İndi isə Bağdad Ərbilin məddi yardımını kəsməklə cəzalandırır. Yeri gəlmişkən, geniş yayılmış fikirlərin əksinə olaraq İraqın kürd bölgəsinin böyük enerji ehtiyatları çox azdır. İraq gündəlik 3,8 milyon barel neft istehsalını yalnız 250 min bareli kürd muxtariyyətinin payına düşür. Daha əvvəl kürdlər buna əlavə olaraq İŞİD hücumları zamanı ələ keçirdikləri ərazilərdən, o cümlədən İraq neftinin 25 faizinin yerləşdiyi Kerkükdən böyük miqdarda neft istehsal edirdilər. Ancaq ötən il vəziyyət dəyişdi və Kerkük kürd mərkəzi hökumətinin nəzarətinə keçdi. Ərbil isə istehsal etdiyi neftin Bağdad tərəfindən satılması ilə razılaşdı.

Görünən odur ki, Bərzani bu vəziyyətdən istifadə edərək yenidən rəhbərliyə qayıtmaq, Bağdadla qarşı kürd cəbhəsi formalaşdırmağa çalışır. Bağ-

dad isə Ərbilin yardımlarını kəsmək, onu mərkəzi hakimiyyətdən daha çox asılı vəziyyətə gətirmək istəyir. Məsələ ondadır ki, kürdlər oktyabrda İraq ordusunun qarşısından çəkil-sələr də, İraq hakimiyyəti üçün bir sıra çətinliklər yaradılıb. Bunlardan biri də İŞİD-in tamamilə məhv edilməməsidir. Məsələ ondadır ki, məhz Ərbilə Bağdad arasında mübahisəli bölgələrdə İŞİD hələ də fəaldır. Və vaxtaşırı hökumət qüvvələrinə, o cümlədən "Həşdi Şabi" birliklərinə qəfil hücumlar təşkil edir.

Bundan başqa, oktyabrda məlum hadisələr zamanı yerli mediada kürdlərin əllərində olan əsir İŞİD terrorçularını azad etməsi barədə xəbərlər yayıldı. Daha sonra xüsusən də Anbar və Kerkük bölgəsində İŞİD üzvlərinin fəallaşması müşahidə olundu, hökumət qüvvələrinə hücumların sayı artdı. Yeni bilindiyyənin əksinə, İraqda kürdlər və Bağdad arasında gizli düşmənçilik hələ də davam edir. Bu səbəbdən də Bağdad indi bir zamanlar amerikalılar tərəfindən müəyyən edilmiş büdcəni Ərbilə verməklə onu cəzalandırmağa çalışır.

Bu isə onu deməyə əsas verir ki, yaxın günlərdə Bağdad büdcə məsələsi ilə bağlı kürdlərlə anlaşmasa, hər iki tərəf "savaş baltalarını" çıxara-caq. Nəzərə alsaq ki, bir neçə aydan sonra, daha dəqiqi, mayda İraqda həlledici parlament seçkiləri olacaq, o zaman da gərginliyin yüksələcəyini təxmin etmək olar.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Son zamanlar İran-Azərbaycan münasibətlərində nəzərəcarpan dərəcədə müsbət dinamika müşahidə olunur. Üstəlik, Azərbaycan dövlətinin təşəbbüsü və həttə müsəlman qonşusuna böyük miqdarda güzəştli kredit ayırması nəticəsində dəmir yollarının birləşdirilməsi istiqamətində uğurlu addımların atılması daim Bakı və Tehran arasında vurmağa çalışan qüvvələri, o cümlədən işğalçı Ermənistanı ciddi şəkildə narahat etməkdədir.

Martin 28-də isə İran prezidenti Həsən Ruhani Azərbaycana səfər edəcək. Səfər zamanı İran prezidenti Bakıda bir sıra rəsmi görüşlər keçirəcək. Onun həmçinin Naxçıvana səfəri və Neftçalada Maşınqayırma Zavodunun açılışında iştirakı gözlənilir. Bir sıra ikitərəfli sənədlərin imzalanması da nəzərdə tutulur. Bu səfər iki qonşu müsəlman ölkənin əlaqələrinin daha da inkişaf etməsi istiqamətində dönüş ola bilər.

Qeyd edək ki, işğalçı Ermənistan Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu layihəsindən kənar qaldıqdan sonra Azərbaycan və İran arasındakı razılaşma nəticəsində iki ölkənin dəmir yollarının birləşdirilməsi nəticəsində sonuncu şansını da itirib. Belə ki, Ermənistan bərhad vəziyyətdə olan İran-Ermənistan dəmir yolunun bərpası və qonşu ölkəyə məxsus yüklərin öz ərazisindən ötürülməsinə nail olmaqla fayda götürmək istəyirdi. Lakin fevral ayında Astara (Azərbaycan)-Astara (İran) dəmir yolu marşrutu ilə Rusiya Federasiyasından gələn 6 vaqondan ibarət ilk sınaq yük qatarı İrana yola salınması İrəvanın bütün ümidlərinin üstündən xətt çəkdi. Bu ay isə Azərbaycan və İran prezidentlərinin iştirakı ilə Astara (Azərbaycan)-Astara (İran) beynəlxalq dəmir yolunun istifadəyə verilməsi gözlənilir. Xatırladaq ki, "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Neqliyyat Dəhlizinin əsasını təşkil edən, Qəzvin-Rəşt dəmir yolunun davamı olan Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolu xətti İran ilə Rusiyanın dəmir yolları sistemlərini Azərbaycan vasitəsilə birləşdirəcək.

Bu günlərdə "Yeni Müsavat"ın əməkdaşının da iştirak etdiyi Ərdəbiləki Beynəlxalq Qarabağ Forumunda və digər görüşlərdə İran vətəndaşı olan nüfuzlu din alimlərinin, elm adamlarının Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsi istiqamətində söylədikləri dəstəklədikləri barədə bəyanatlar səsləndirilib.

Üstəlik, Ərdəbilin İmam-cüməsi Seyid Həsən Amili "Yeni Müsavat"a müsahibəsində özü başda olmaqla, minlərlə İran vətəndaşının Qarabağda şəhid olmağa hazır olduğunu söyləyib. "Mənim rəhbərim deyir ki, ora İslam torpağıdır, mən də deyirəm biz hazırıq... Bizim rəhbərimiz deyir ki, hər kəs Qarabağda ölsə, şəhiddir" - bunlar da Seyid Amilinin dedikləridir. Bununla belə, imam-cümə birinci Qarabağ müharibəsi zamanı İranın Azərbaycana həm hərbi, həm də humanitar sahədə ciddi dəstək verdiyini söyləyib. Düzdür, bütün bunlar barədə zaman-zaman deyilib, bəzən mübahisəli situasiyalar da ortaya çıxıb. Müsahibədə digər məqamlar da var.

Azərbaycan bir sıra hallarda İranın göstərdiyi dəstəyi qiymətləndirir və unutmur. Ancaq bəzi reallıqlar da var ki, bu, da im əlaqələrimizə kölgə salır. Məsələn, İran hakimiyyət nümayəndələri vaxtaşırı işğalçı Ermənistan rəhbərliyi ilə bir yerdə olur, qarşılıqlı səfərlər həyata keçirilir, bir-birini qucaqlayıb, dostluq bəyanatları verirlər. Ancaq Azərbaycan prezidentinin də bəyan etdiyi kimi, Ermənistan məscid dağıdan ölkədir və onunla dostluq etmək heç bir müsəlman ölkəsinə başucalıq gətirmir. Ötən ilin dekabrında isə İranın xarici işlər naziri Mehəmməd Cavad Zərif İrəvanda olarkən Ermənistanı "bölgədə sülhün, əmin-amanlığın qarçısı və təminatçısı" adlandırmışdı. Hər kəs bilir ki, bu ifadələr Ermənistan adlı işğalçı ölkəyə yaddır. Belə olan təqdirdə Azərbaycanda İran rəsmilərinin bəyanatları təbii ki, üzüntü ilə qarşılanırdı. Lakin belə görünür ki, İranda dövlət siyasəti Ermənistanla əlaqələrin tərəfindədirsə, dini lider fərqli yanaşmadan çıxış edir və Qarabağın vazqəçilməzliyini davamlı şəkildə bəyan edir, həttə orada şəhadətə çağırır. Lakin son zamanlar ki, Azərbaycanla əlaqələrdə yeni

Qarabağ

E.Şahinoğlu birmənali şəkildə hesab edir ki, Seyid Amilinin Qarabağla bağlı fikirləri Azərbaycanın xeyrinədir: "Seyid Amili İran rəsmiləri və din xadimləri içərisində Qarabağ məsələsində Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyən əsas fiqurdur. Ancaq Seyid Amili heç də hər zaman Azərbaycanın siyasətini dəstəkləmir. Məsələn, Seyid Amili Azərbaycanla İsrail arasındakı əməkdaşlığı tənqid edir. Ən maraqlısı Ermənistan rəsmilərinin, diplomatlarının və mediasının Seyid Amilinin sözlərinə reaksiyasıdır. Onlar Seyid Amilinin Qarabağla bağlı açıqlamalarına fikir vermirlər, çünki bu sözlər Azərbaycanın xeyrinədir. Ancaq Seyid Amili elə ki, Azərbaycanın İsrailə və ya ABŞ-la əməkdaşlığını tənqid edir, o zaman erməni saytları onun bu bəyanatlarını yayırlar". Politoloq fikrincə, ona görə də elə etmək lazımdır ki, İrəvan Seyid Amilinin Ermənistan və ermənilər haqqında dediyini də eşitsin: "Seyid Amilinin "Yeni Müsavat"a verdiyi müsahibəni rus dilinə çevirib geniş auditoriyaya çatdırmaq lazımdır ki,

Azərbaycanın İrandan Ermənistanla bağlı əsas gözləntisi

Müsəlman qonşumuzun birçə addımı yetər ki, məscidlərimiz, qəbiristanlıqlarımız donuzların tapdağından xilas olsun; **politoloq:** "Seyid Amili İran hakimiyyəti qarşısında məsələ qaldırsın ki..."

mərhələ başlanıb, Ermənistan üçün "nəfəslik" rolunu oynamış müsəlman qonşumuzun fərqli mövqe sərgiləyə biləcəyinə inam yaranıb. Həttə Türkiyə kimi, İranın da Ermənistanla sərhədini bağlaması və İslam torpaqları işğaldan azad olunana qədər təzyiqlərini davam etdirməsinin mümkün olub-olmaması müzakirə mövzusunda çevrilə bilər. Elə Amilinin mövqeyindən də bunu gördük.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli də "Yeni Müsavat"a təsdiqlədi ki, son vaxtlar Azərbaycan-İran münasibətlərinin inkişafı istiqamətində müsbət dinamika hiss olunur: "Bu sırada iki ölkə arasında nəqliyyat və enerji dəhlizlərinin diversifikasiyası, hərbi və təhlükəsizlik sahələrindəki əməkdaşlığı xüsusi qeyd etmək olar. Münasibətlərin inkişafı hər iki ölkənin maraqlarına xidmət edir. Öncə qeyd etdim ki, Azərbaycan İrana münasibətdə hər zaman həssas və birmənali siyasət yürüdü və müəyyən bir zaman kəsiyində qarşılıqlı münasibətlərdə nəzərə çarpan ziddiyyətlərin səbəbkarı da biz olmamışıq. Azərbaycanın qonşu İrandan gözləntiləri çox aydın və sadədir. Biz yaxın qonşularımızın işğalçı Ermənistan qarşı elan etdiyi prinsiplərə və beynəlxalq hüquq normalarına uyğun mövqe sərgiləməsinə arzulayırıq. İranda 35 milyona yaxın Azərbaycan türkü yaşayır. Onlar bizim qardaşlarımız deyil, bizim özümüzdür. İran həm də azərbaycanlıların dövlətidir. Belə olduğu təqdirdə, əslində Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin önündə dayanan ölkələrdən biri və birincisi İran ol-

malıdır. Amma təəssüf ki, bu belə deyil".

Politoloq xatırladı ki, biz İranın Ermənistanla olan münasibətlərindən danışanda onlar bizə İsrailin Bakıdakı səfirliyini nümunə gətirirlər: "Bu, kökdən yanlış yanaşmadır. Əgər İsrail İran torpaqlarını işğal etsəydi, o zaman belə bir iddianı haqlı saymaq olardı. Digər tərəfdən, unutmmaq lazım deyil ki, Azərbaycan bu gündənk İsraildə öz səfirliyini açmayıb. Bütün bunları kənara qoyuram. Biz işğala məruz qalan dövlətik. İran siyasətçiləri hər zaman zalımların qarşısında olduqlarını bildirirlər. Buyursunlar, prinsiplərinə sadiq qalsınlar. Ermənistanla diplomatik əlaqələri kəsinlər, sərhədləri bağlasınlar və sonra da bizə bu və ya digər şəkildə narazılıqlarını çatdırsınlar. İranda yaşayan qardaş və dost xalqların nümayəndələrinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı fikirlərini təqdir edərəm, sağ olsunlar. Onların Qarabağ uğrunda şəhid olmalarına da ehtiyac yoxdur. Elə birçə Ermənistanla münasibətləri kəssələr yetər. Azərbaycanda iranlı qardaşlarımızın bu addımını elə şəhadət kimi qəbul edəcəklər".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə "Yeni Müsavat"a dedi ki, Seyid Amilinin Qarabağla bağlı fikirləri təqdirəlayiqdir: "Onun Qarabağla bağlı ən azı 7 fikri diqqətimi çəkdi. Bu, aşağıdakı fikirlərdir: "Biz Qarabağ məsələsində Azərbaycanla hər cür dəstək verməyə hazırıq, bununla bağlı İranda problem yoxdur"; "Biz ürəkdən arzulayırıq ki, bu torpaq, İnşallah, ermə-

nilerin işğalından xilas olsun, yenidən Azərbaycana qayıtsın və məscidlərimiz orada azad olsun!"; "Bizim dini rəhbərimiz çox gözəl buyurub ki, əgər Qarabağ müharibəsində biri canından keçibse, şəhid olub"; "Aprel döyüşündə erz elədim ki, mən özüm də ordakı döyüşlərdə iştirak etməyə hazırım və bu, mənimçün şərəfdir"; "Allah o günü göstərməsin ki, Azərbaycan Qarabağda referendum keçirməyə razılıq versin! Çünki həmişə torpaqları qondarma referendumlarla qoparıblar"; "ABŞ və Rusiya Qarabağda separatçıları dəstəkləyir"; "İranın Qarabağ müharibəsində Azərbaycanda etdiyi xidmətləri heç bir ölkə etməyib, etməz! Bizim nə qədər generallarımız Qarabağa gəldilər, ermənilərlə müharibə etdilər"; Seyid Amilinin bu sözlərindən hansı nəticə çıxır? Birincisi, Seyid Amili inanırmağa çalışır ki, İran Qarabağ məsələsində Azərbaycana hərtərəfli dəstək verib və bu dəstəyi indi də verməyə hazırdır. Ancaq bunun üçün Azərbaycan İranla sıx əməkdaşlıq etməlidir. İkincisi, Seyid Amili konkret olaraq Ermənistanı işğalçı ölkə adlandırır və bu ölkə ilə mübarizə aparılmasını doğru sayır. Halbuki İran rəsmiləri adətən Azərbaycan torpaqlarının işğalında Ermənistanın adını çəkmirlər, sadəcə, deyirlər ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyirlər. Üçüncüsü, Amili Dağlıq Qarabağda referendumun əleyhinə olmaqla həm Azərbaycana dəstək verdiyini, həm də Minsk Qrupunun əleyhinə olduğunu ifadə edir".

düşmənlərimiz də oxusunlar ki, İranda həttə din xadimləri arasında Azərbaycana dəstək vermək istəyənlər var və onlar həttə Azərbaycan tərəfdən müharibəyə qoşulmağa hazırdırlar. Əgər Tehran siyasətində Seyid Amilinin açıqlamalarına istinad edərsə, onda İranın Qarabağ münaqişəsinə mövqeyi köklü surətdə dəyişə bilər. Məsələn, yaxşı olardı ki, Seyid Amili İran hakimiyyəti qarşısında məsələ qaldırsın ki, İran Ermənistanla həm sərhədi bağlasın, həm də diplomatik münasibətləri kəssin. Belə olan halda Ermənistan vahiməyə düşəcək. Biz İrandan məhz bunu gözləyirik".

Göründüyü kimi, ekspertlərimiz də İran-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşmasını tərəfdar olmaqla, bu inkişafı təqdir etməklə yanaşı, Tehrandan işğalçı durdurmaq üçün konkret addımlar atmasını istəyirlər. Həsən Ruhaninin qarşısındakı səfəri zamanı məscid dağıdan ölkə ilə bağlı sərt addımın atılması tam yerinə düşər. Düzdür, İranın din alimi hesab edir ki, İran Ermənistanla sərhədi bağlasa belə, Rusiya onu xilas edəcək. Ancaq biz müsəlman qonşumuzdan ən azı üzərinə düşənini etməsin gözləyirik, gərisi təfərrüatdır. Həm də söhbət İranın "nəfəs" verdiyi ölkədən gedir. Kərkük nümunəsində İran və Türkiyənin sərhəd qapama əməliyyatı öz sözünü dedi, bir ay ərzində kürd separatçıları "müstəqillik" iddialarından geri çəkildilər. İndi növbə Ermənistanın və Qarabağ separatçılarının olmalıdır...

Maaş və pensiyaların artımı inflyasiyanı yüksəldə bilirmi...

Natiq Cəfərli: "Hökumət qarşısına hədəf qoyub ki, bu ilin sonunda inflyasiya birrəqəmli olsun"

Bu il maaş və pensiyalarda, o cümlədən sosial müavinətlərdə artım olacağı öncədən proqnozlaşdırılırdı. Son günlər dövlət başçısının imzaladığı sərəncamlar da bu istiqamətdə əhali üçün sevindirici addım oldu. Belə ki, prezident İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamla təhsil, səhiyyə sahəsində, habelə bir sıra dövlət təşkilatlarında çalışanların əmək haqqı 10 faiz artırıldı.

Fevral ayında dövlət başçısı İlham Əliyev pensiya və müavinətləri, prezident təqaüdlərini artıran fərman və sərəncamlar imzalayıb. Əmək pensiyaları yanvarın 1-dən 5,7 faiz artırılıb. Artım pensiyaçıların 94 faizinə şamil olunur.

Bundan əlavə, prezident təqaüdü alanların, müharibə əlilləri və şəhid ailələrinin, fəxri ad alanların da aylıq təqaüdü artırılıb. Həmçinin prezidentin sərəncamları ilə yaşa, ailə başçısını itirməyə və əlilliyə görə sosial müavinət alanlara, sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara, müharibə veteranlarına, az-təminatlı (ünvanlı dövlət sosial yardımı alan) ailələrdəki 1 yaşınadək uşaqlara və sosial müavinətlər haqqında qanunvericilikdə nəzərdə tutulan digər şəxslərə aylıq sosial müavinətlərin, uşağın doğulmasına görə, radiasiya qəzası nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərə hər il müalicə üçün, habelə dəfn üçün verilən birdəfəlik müavinətlərin, beşdən çox uşağı olan qadınlara hər uşağa görə verilən müavinətlərin, uşağa qulluğa görə qismən ödənişli sosial məzuniyyətdə olanlara verilən müavinətin martın 1-dən 10 faiz artırılması rəsmiləşib.

Bes görəsən, bu artımlar inflyasiyaya səbəb ola bilirmi?

"Yeni Müsavat"ın sualını cavablandıran iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli vurğuladı ki, artımın inflyasiyanın yüksəlməsinə səbəb olması mümkündür. Lakin hökumət bu il inflyasiyanın azalmasını qarşısına məqsəd qoyduğundan bu barədə birmənalı fikir söyləmək mümkün deyil: "Təkcə Azərbaycanda deyil, dünyanın istənilən ölkəsində insanların nominal gəlirləri artdıqca, inflyasiyaya da təzyiqlər artır. Azərbaycanda nominal gəlirlər prezidentin son qərarları ilə sürətlə artdı, həm maaşlarda, həm də təqaüdlərdə artım oldu. Azərbaycanda işləyən əhəlinin strukturuna baxdıqda görürük ki, 910 mindən çox insan dövlət büdcəsindən maaş alır. Onların da böyük bir qisminin maaşlarında təqribən 10 faizlik artım müşahidə olundu. Təqaüdüçülər də 1 milyon 300 min nəfərdir. Onun 900 min nəfərdən bir qədər çoxu minimum təqaüd alan kateqoriyaya aiddir. Onlarda da indeksləşmə oldu, təqribən 7 faizə yaxın onların təqaüdüdə artım müşahidə olundu".

Iqtisadçının sözlərinə görə, Azərbaycanda pis bir ənənə də var ki, maaş və pensiyalar artan kimi qiymətlərin qalxması ilə bağlı bir gözlənti formalaşır, artım sürətlənir: "Bu artım Novruz bayramı ilə eyni vaxta təsadüf etdiyindən, bayram öncəsi də qiymətlərdə ciddi artımlar müşahidə olunur. Buna həm yerli məhsulların bazarlardan çəkilməsi kimi mövsümi amillər də daxil olur. Həm gözləntilərin çoxalması, həm də bayramlarla əlaqəli tələbatın artması bahalaşmaya səbəb ola bilər. Çox güman ki, mart ayında inflyasiya rəqəmləri ilin əvvəli ilə müqayisədə ən yüksək həddə çatacaq. Ancaq yayın əvvəllərindən, may ayının sonundan başlayaraq mövsümi amillərin təsiri ilə kənd təsərrüfatı məhsullarının ucuzlaşması müşahidə oluna bilər. Ancaq ümumilikdə, bu il maaş artımının olması inflyasiyanı sürətləndirə biləcək amillərdən biridir".

N.Cəfərli onu da vurğuladı ki, hökumətin inflyasiyanı birrəqəmli həddə saxlamaq cəhdləri bu il də nəticə verməyəcək: "Hökumət qarşısına hədəf qoyub ki, bu ilin sonunda inflyasiya birrəqəmli olsun. Inflyasiyaya ən çox təsir edəcək amillərdən biri manatın məzənnəsidir. Bu avrozonadan gələn məhsullarda özünü qoxdandır bürüzə verir. Manat-dollar münasibətləri inzibati qaydada sabit saxlansa da, avronun məzənnəsi ötən ilin yanvar ayına nisbətən təqribən 20 faiz bahalaşmış. Bu da avrozonadan gələn məhsulların qiymətinə təsir göstərir. Amma Azərbaycanda ticarətin böyük bir hissəsi, təqribən 80 faizdən çoxu dollar üzərindən aparıldığından, qiymətlərə əsasən dollar-manat münasibətləri təsir edir. Hələlik sabitlik var. Ancaq gələcəkdə məzənnə dəyişiklikləri baş versə, bu da inflyasiyaya təsir göstərə biləcək əsas amillərdən birinə çevriləcək. Dollar bahalaşsa, inflyasiya daha da sürətlənəcək. Dollarn bahalaşma sürətinə uyğun olaraq inflyasiya həddi ötən ilkindən də yüksək ola bilər".

□ Nərgiz LİFTİYEVA
"Yeni Müsavat"

Martın 2-də dünyasını dəyişən tanınmış bəstəkar Tahir Əkbərin nəşi soyumamış məzar yerinin dəyişdirilməsi böyük qalmaqla səbəb oldu. İnsanlar bu xəbərə inanmaq istəməsə də, sonradan bəstəkarın həyat yoldaşı Aybəniz Əkbər aznyus.az saytına danışaraq məlumatı təsdiqləyib. O, bunun səbəbini bəstəkarın ona layiq olmayan yerdə dəfn olunması ilə izah edib.

"Tahir müəllimi ona layiq olmayan yerdə dəfn etdilər. Həmin vaxt orada insanlar vardı və onun harada dəfn olunduğunu gördülər. Mən həmin insanlara hörmət əlaməti olaraq susdum və gözlədim ki, dəfn işi yekunlaşsın. Sonra Tahir müəllimin meyitini oradan çıxartdırdım və özünün vəsiyyəti etdiyi yerdə dəfn etdirdim. Tahir müəllim sağlığını da demişdi ki, əgər görsən ki, mənə adıma, sənətimə layiq olmayan yerdə dəfn ediblər, mənə oradan çıxart, atamın məzarında dəfn elə. Səndən son istəyim budur. Mən də baxdım ki, Tahir müəllimi adına, sənətinə layiq olmayan yerdə dəfn ediblər. Ona görə onu orada qoya bilməzdim".

Məsələ ilə bağlı Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin mövqeyini öyrənməyə çalışdıq. Nazirliyin İnformasiya və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Vüqar Şixəmmədov "Yeni Müsavat"a danışaraq qeyd edib ki, dəfn və vida mərasimi ilə bağlı təşkilatı məsələləri qurum həyatına keçirib:

"Təzəpir" məscidində keçirilən vida mərasimində nazir Əbülfəz Qarayev şəxsən iştirak edib, mərhumun yaxınlarına başsağlığı verib. Dəfn üçün yerin ayrılması ilə bağlı Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin müraciəti əsasında Bakı Şəhəri İcra Hakimiyyəti tərəfindən müvafiq yer ayrılıb. Mərhum bəstəkarın məzənnəsinin yerinin dəyişdirilməsi yaqin ki, ailəsinin qəranı ilə olub. Tahir Əkbərin əziz xatirəsini ehtiramla yad edir və ona Allahdan rəhmət diləyirik".

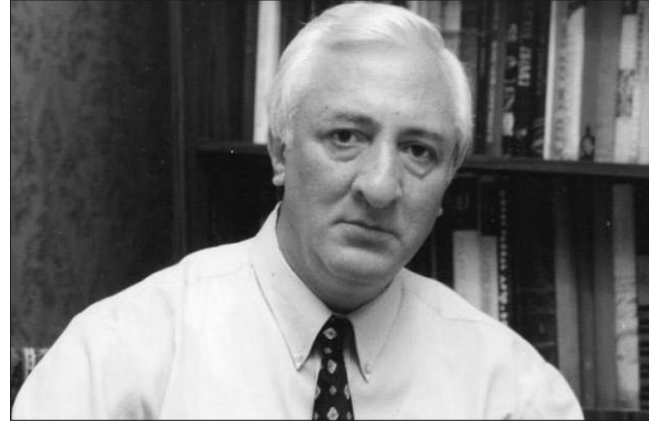
Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi Zemfira Qafarova da "Yeni Müsavat"a danışaraq, bəstəkara daim layiqli dəyər verildiyini vurğulayıb:

"Tahir Əkbərə qarşı həmişə bəstəkarlar tərəfindən böyük ehtiram olub. O, istedadlı bəstəkar idi, yaradıcılığı çox-şəxəlidir, bunu heç kəs inkar edə bilməz. Tahir Əkbər yaradıcılığında instrumental əsərlərə çox müraciət edib. Buna baxmayaraq, hər kəs onu daha çox mahnı ilə tanıyır. Onun mahnıları bizim çox tanınmış şairlərin sözlərinə yazılıb və tanınmış müğənnilər tərəfindən seve-sevə ifa edilir. Xəstəliyi ərəfəsində bildiyim qədər Aybəniz Haşımova, Nuriyyə Hüseynova və başqaları ona qarşı çox böyük diqqət göstərərək, ailəsi ilə sıx əlaqə saxlayıblar.

Düşünürəm ki, insan üçün fərq etməz ki, vəfat etdikdən

Məşhur bəstəkarın nəşi soyumamış məzarı dəyişdirildi- səbəb...

Kimi Tahir Əkbərin ailəsini, kimi nazirliyi qınadı....

sonra harada dəfn olunacaq. Yeni mən bu cür düşünürəm. İkincisi də budur ki, ailəsi nazirliyə zəng edib demişdi ki, "Biz yalnızıq, heç kəsimiz yoxdur, xahiş edirəm ki, bir şəxs göndərin bizə köməklik etsin". Beləliklə, nazirlikdən əməkdaş göndərilib, cənəzinin yuyulması və digər məsələlər həll olunub, məzar yeri tapılıb. Lakin sonradan söz-söhbət yayılıb ki, həmin yer yaxşı deyil... Əgər onlar bəstəkara atasının yanında dəfn etmək istəyirdilərsə, elə əvvəldən bunu deyirdilər.

Qaldı ki, II Fəxri Xiyabana, adətən bu məzarlıqda xalq artistləri dəfn olunur. Cabbar Qaryağdı kimi məşhur xanəndəməzin qəbri haradadır, heç bilmirik".

Mərhum bəstəkarın yaxın dostu olmuş əməkdar artist Aybəniz Haşımova isə əməkdaşımıza ilginç açıqlamalar

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi: "Vida mərasimində nazir Əbülfəz Qarayev şəxsən iştirak edib"

verib: "Tahir Əkbərin xəstəliyi ərəfəsində Mehriban xanım Əliyeva çox böyük dəstək göstərərək, bəstəkar xəstələndiyi gün bəlkə dünyasını dəyişə bilərdi, çünki vəziyyəti ağır idi. Lakin Mehriban xanımın böyük dəstəyi sayəsində Tahir müəllim düz 4 ay yaşama mübarizəsi aparıb. Bəstəkarın dünyasını dəyişdiyini eşidib dərhal evinə getdim, ailə ilə maraqlandım, sual verdim ki, nə köməklik edə bilərik? Həyat yoldaşı dedi ki, narahat olmayın, Bəstəkar İttifaqından, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən xahiş etmişəm, nazirlik onun bütün dəfnini öz üzərinə götürüb. Mən də hamı kimi çox sevindim və dəfn olunacağı yeri soruşdum, dedilər ki, "Qurd qapısı" məzarlığında olacaq. Dəfn günü jurnalistlər

lə birgə hamı ora getmişdi. Lakin məzarlığa çatanda bizə bildirdilər ki, Tahir Əkbər başqa məzarlıqda dəfn olunacaq.

Əgər məzar yeri bir qədər əvvəldə olsaydı, bəlkə də bu qədər aqressiya olmazdı. Açıq deyim, Tahir müəllimin

Aybəniz Haşımova: "Əbülfəz Qarayev onun dəfn olunduğu yeri görsəydi, bizim kimi hönkür-hönkür ağlayardı..."

rəhmətə getməsi xəbərini ağılamadım, çünki bildirdim ki, tez-gec bu baş verməli idi. Lakin dəfn olunduğu ərazini görəndə hönkür-hönkür ağladım. Tahir müəllimin dəfn olunduğu yere görə biz çox üzüldük. Tahir müəllimin həyat yoldaşını qınayanlar həmin dəfn mərasimində olmayıblar. Əgər dəfn mərasimində iştirak etsəydilər, gördülər ki, ömrünün bütün his-

dəfn yerinə gəldikdə isə onsuz da İslam aləmində qəbir itib gedir. Şeirimdə qeyd etdiyim kimi, bizim sonumuz məzarda, dərissal otaqdır. Doğrudur, Tahir Əkbər bizim sevimli bəstəkarımız idi. Lakin onun orden, titulları yox idi. O, bildiyiniz kimi, xalq artisti deyil, əməkdar incəsənət xadimi idi. Yalnız böyük titullar alanlar Fəxri Xiyabanda dəfn olunur. Bunun üçün fikrimcə, ailəsi bundan inciməməlidir. Dövlət Tahir Əkbərin əməyini yüksək dəyərləndirib, ona fəxri ad verib. O yerdə ki, Tahir Əkbər dəfn olunub, təbii ki, layiqli yer olacaq, qəbrinin üstünə sənətcilər, ailəsi gələcək".

Bəstəkarın bir neçə mahnısı ifa etmiş müğənni Şəhla Həmidova isə məsələyə bu cür reaksiyasını bildirib:

"Hər halda, II Fəxri Xiyabanda dəfn olunsaydı daha

yaxşı olardı. Bildiyim qədər, deyilən yerlə dəfn olunan yer üst-üstə düşməyib. Bəlkə də ailəsinin ürəyindən belə keçib ki, məzarını dəyişsənlər. Ümmiyyətlə, son vaxtlar elə şeylər baş verir ki, anlamaqda çətinlik çəkirəm".

Xatırladaq ki, sevimli və istedadlı bəstəkar Tahir Əkbər 2017-ci ilin noyabrında insult keçirmiş, 1 sayılı Şəhər Kliniki Xəstəxanasının reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilmişdi. O zamandan vəziyyəti ağır olan sənətkar 2 mart 2018-ci ildə evində vəfat edib.

Bəstəkarın bəstələdiyi onlarla mahnı, o cümlədən "Dərdin alım", "Heç küsməyin yeridirmi?", "Azərbaycan", "Əzizim", "Heyfim gəldi", "Qalardım", "Bir qız bir oğlandır", "Xəzəllərin rəqsi" və başqa mahnılar görkəmli ifaçılarımız Şövkət Ələkbərova, Mirzə Babayev, Zeynəb Xanlarova və digər müğənnilər tərəfindən uğurla ifa olunub. Onun mahnıları nəinki Azərbaycan, hətta qardaş Türkiyə müğənnilərinin də ifalarında seve-sevə səslənib.

Tahir müəllimin "Amin" mahnısını müğənni Brilyant Daşovanın ifasında Norveçdə Nobel mükafatının 100 illiyi ilə əlaqədar olaraq diske salınıb və dünya xalqlarını sülhə çağıran bu disk Avropada yayılıb.

□ Xəlilə GƏRAY,
Musavat.com

Son iki ayda Almaniyada yaşayan azərbaycanlılarla bağlı ölkəyə xoş xəbərlər gəlmir. Daha çox kriminal xarakterli xəbərlərin üstünlük təşkil etməsi isə xeyli düşündürücüdür. “Yeni Müsavat” həmin hadisələri xatırlatmaqla, onların pərdəarxası məqamları ilə də maraqlanıb.

Azərbaycanlı qadınının 32 min avroluq mühacir biznesi - almanlar yaxaladı

Bir neçə gün öncə Almaniyaya vətəndaşı olan azərbaycanlı Düsseldorf Hava Limanında saxlanılıb. 51 yaşlı azərbaycanlı qadının saxlanması na səbəb barəsində həbs qərarının çıxarılması olub. Belə ki, o, 2016-cı ilin yanvar ayından sentyabr ayına kimi 7 azərbaycanlı ailəni qeyri-qanuni şəkildə Almaniyaya gətirib.

Mühacir alveri ilə məşğul olan qadın azərbaycanlı ailələrin Almaniyaya gətirilməsi üçün onlardan 32 min avro alıb. Polisdən verilən məlumata görə, saxlanılan qadın Göttingen şəhərində qeydiyyatdadır və orada yaşayır. O, Azərbaycandakı səyahət agentliyi ilə işbirliyi edərək Almaniyaya gəlmək istəyənlər üçün Çexiya vizası almış. Çexiyaya gələn azərbaycanlılar oradan da Almaniyaya keçmişlər.

Araşdırmalar zamanı məlum olub ki, vizaların çoxu azərbaycanlı ailələrə Avropada toy mərasimlərində iştirak etmələri üçün verilib. Praqaya viza alan azərbaycanlılar Budapeştdən Dortmundaya uçmuşlar. Qadın tərəfindən pasportları əlindən alınanlar Bilefeld şəhərində qaçqın qəbul etmə məntəqəsinə təhvil verilmişlər.

Qadının yaşadığı evdə alman polisi azərbaycanlılara məxsus xarici pasport, sürücülük vəsiqəsi və şəxsiyyət vəsiqəsi olmaqla 54 ədəd sənəd tapıb.

Azərbaycana qayıtmamaq üçün alman polisi girov götürən azərbaycanlı

Bu ilin yanvarın 18-də isə Almaniyada azərbaycanlı ailə böyük silahlı insidentə səbəb olub. Bu ölkəyə sığınacaq üçün müraciət etmiş azərbaycanlı ailəyə icazə verilmədiyi üçün hüquq-mühafizə orqanları həmin ailəni ölkədən deportasiya etmək barədə qərar qəbul edib.

Gecə saat 03:30-da azərbaycanlı ailənin yaşadığı evin qapısını döyən alman polisi onları ölkədən çıxarmaq üçün gəldiklərini bəyan edib. Lakin Almaniyayı tərk etmək istəməyən ailə polisin bu qərarına müqavimət göstərib. Nəticədə böyük insident baş verib. Ailənin başçısı - evin kişisi onları zorla evdən çıxarmaq istəyən alman polisinin silahını əlindən alıb və onu girov götürüb. Daha sonra o, havaya bir neçə

dəfə atəş açıb. Nəticədə hadisə yerinə xüsusi təyinatlı polisler çağırılıb. Xüsusi təyinatlı polisler azərbaycanlı kişinin girov götürdüyü iki nəfəri xilas edə bilib və onu həbs edib.

Lakin hadisələr bununla da yekunlaşmayıb. Bunun ardınca evin xanımı əlinə aldığı bıçaqla özünə ağır xəsarətlər yetirməyə başlayıb. Qadın daha sonra xəstəxanaya çatdırılıb. Polisleri girov götürən azərbaycanlı kişi isə həbs edilib.

Hadisə Gutersloh bölgəsində qeydə alınıb. Belə ki, gecə 03:30 radələrində 49 və 53 yaşlı azərbaycanlı cütüynü yaşadığı qaçqın yataqxanası

əməkdaşları ailə başçısının və xanımının fiziki təzyiqinə məruz qalıblar.

Məlumatda bildirilir ki, azərbaycanlı ailə 4 nəfərdən ibarət olub. Onların hər iki qızlarının sığınacaq istəyinin qəbul edilib-edilməməsi ilə bağlı məlumat yoxdur. Hadisə vaxtı evdə onların dostları da olub.

Faktla bağlı Almaniyaya hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən araşdırma aparılır

“Yeni Müsavat” eyni zamanda xatırladı ki, Müsavat Partiyasının saxta üzvlük vəsiqəsi ilə Avropaya gedənlərdən biri barədə isə cinayət işi açılıb. Elnur Aydın oğlu Mir-

rin hekayələrindən, sadəcə, bir neçəsidir. Amma gizlin qalan onlarla belə hekayə var. “Yeni Müsavat”ın əməkdaşı 2015-ci ildə Avropaya səfər edərkən saxta yollarla vəsiqə almış onlarla mühaciri tanıyırdı. Bu şəxslərin “siyasi səbəbləri” əldə əsas tutaraq, saxta sənədlərlə, Avropada özlərinə məskən qurmaları şübhəsiz idi. Amma bu, sərbəst rejim tətbiq olunana, mühacirlərlə bağlı araşdırmalar aparılana qədər idi. İndi isə hiss olunur ki, Almaniyada hakimiyyəti son zamanlar miqrant siyasətinə görə tənqid hədəfinə çevrilib.

Azərbaycan ötən il xarici ölkələrə 1,5 milyon dollardan çox yardım edib

Keçən il Azərbaycan tərəfindən beynəlxalq miqyasda xarici ölkələrə edilən inkişaf naminə və humanitar yardımların ümumi məbləği açıqlanıb.

APA-nın məlumatına görə, bu, Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ildəki fəaliyyəti haqqında hesabatdan əksini tapıb.

Hesabata əsasən 2017-ci ildə yardımların məbləği 1 milyon 523 min 902 dollar olub. Bu məbləğin 682 min 188 dolları humanitar, 841 min 714 dollar isə inkişaf naminə edilmiş yardımlara ayrılıb.

Mühacir biznesinin pərdəarxası: azərbaycanlılar

Almaniyada niyə kriminala bulaşılıb?

Son iki ayda Almaniyada yaşayan azərbaycanlılarla bağlı ölkəyə xoş xəbərlər gəlmir

na gələn miqrasiya bürosunun (Auslanderbehörde - almanca) əməkdaşları polislerin işi ilə onları yataqxanadan çıxarmaq istəyib.

Məlum olub ki, 4 nəfərdən ibarət ailənin başçısı və xanımı illər öncə Almaniyaya bir dəfə gəliblər. Daha sonra onlar Azərbaycana qayıdıblar. Bir müddət Azərbaycanda qalan ailə yenidən Almaniyaya gələrək bu ölkədən sığınacaq istəyib. Almaniyaya Qaçqınlar və Miqrasiya ilə İş üzrə Federal İdarə (BAMF) baxılan azərbaycanlı ailənin işi ilə bağlı yekun qərar “neqativ” olub. Sözügedən idarə ailə başçısı və xanımı ilə bağlı deportasiya qərarı çıxarıb.

Qərarın icrasını yerinə yetirən miqrasiya bürosu və polis

zəyev Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 320.1 maddəsi ilə şübhəli şəxs qismində istintaqa cəlb edilib. Bildirilir ki, yaşadığı ölkənin məhkəmə orqanı müsavatçının sənədlərinin saxta olduğunu aşkarlayaraq digər ölkəyə deportasiya edilməsinə qərar verib. Təəcübüldür ki, Müsavat Partiyası da onun sənədlərinin saxta olduğunu təsdiqləyib. Xatırladaq ki, bir neçə il əvvəl Hollandiyaya getmiş “Azadlıq” qəzetinin redaktoru Rahim Hacıyev də deportasiya olunub. Hollandiyaya məhkəməsi ona bu ölkədə yaşamağa icazə verməyib.

Gördüyünüz kimi, bunlar Almaniyayı özünə vətən etmək istəyən azərbaycanlıla-

Status almaq istəyən azərbaycanlıların neçə faizinə müsbət cavab verilir?

Almaniyanın baş naziri Angela Merkelin miqrantlarla bağlı yürütdüyü siyasət almanlar arasında gün keçdikcə daha çox narazılıq yaradır.

Duysburq şəhərinin yaxınlığındakı Markslo da yaşayanlar miqrant axınının fəsadlarını xüsusilə “aydın” hiss edirlər. Milli.az “Daily Mail” ə istinadən bildirir ki, bir zamanlar turistlər arasında populyar olan Markslo indi miqrantların faktiki olaraq nəzarəti ələ keçirdiyi məkandır.

Şimali Reyn-Vestfaliya əyalətinin parlamenti üçün hazırlanmış 17 səhifəlik hesabatda bildirilir ki, Markslo da ki-

vanlı, suriyalı, türk, tunisli və s. miqrantlardan ibarət mütəşəkkil cinayətkar dəstələr narkotik, insan alveri, quldurluq, reket və s. cinayətlərlə məşğul olurlar. Afrika, Asiya və Yaxın Şərq ölkələrindən olan miqrantların kütləvi axını nəticəsində Markslo indi almanların özlərini narahat hiss etdikləri məkana çevrilib.

Markslo hazırda gettoya çevrilib və buradakı miqrantların total əksəriyyəti sosial yardımlardan asılı işsizlərdir.

500 min sakini olan Duysburq şəhərində 60 min miqrant məskunlaşdığından Markslo kriminogen yere çevrilib. Burada bir sıra küçələrə kriminal elementlər nəzarət edirlər.

Almaniyanın baş naziri An-

gela Merkelin yarıtmaz miqrasiya siyasətinin “abidəsi” sayılan Markslo sementinin 20 mindən artıq sakininin tam yarısı 90 ölkədən gəlmiş miqrantlardır. İş o yerə çatıb ki, Markslo da “Livan küçəsi”, “Rumın küçəsi”, “Kürd küçəsi” var.

Şər qarışandan sonra Markslonun alman sakinləri küçələrə çıxmağa çalışırlar.

Xatırladaq ki, Avropa Birliyində Yaxın Şərq və Avropa ölkələrində ölümlə üz-üzə qalan qaçqınlara digərləri ilə müqayisədə daha yaxşı və ilk növbədə yardım edən ölkələrin siyahısında Almaniyada ilk sıralarda dayanır. Almaniyanın Miqrasiya və Qaçqınlar üzrə Federal İdarəsinin verdiyi məlumata görə, 2016-cı ildə sığınacaq almaq üçün Almaniyaya müraciət edən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 4750 nəfər olub. 2015-ci ilin göstəriciləri ilə müqayisədə bu rəqəm üç dəfə çoxdur. 4750 müraciətdən cəmi 459-u müsbət cavab alıb. Bura siyasi, qaçqın və əlavə qorunma statusu alan şəxslər daxildir.

Fəxr ediləsi miqrantımız da var

Yazını isə müsbət məqamlarla bitirək. Bir neçə ay öncə hamımıza məlum oldu ki, Almaniyanın “Bild” onlayn dərgisində Berlinin Noykölndə rayonda polis komissarı olan azərbaycanlı miqrant Lana haqqında məqalə dərc olundu. “15 yaşında almanca danışa bilmirdi, indi isə polis komissarındır”, - deyərək məqalədə bildirilir. Oxu.az xəbər verir ki, məqalədə Lana miqrantların alman cəmiyyətinə uğurlu inteqrasiyasının ən yaxşı nümunəsi kimi göstərilir.

“15 yaşım olanda anamla Berlində köçmüşəm, almanca bir kəlmə bilmirdim, salamlaşma da bilmirdim”, - deyərək Lana Bz-berlin.de saytına verdiyi müsahibədə bildirib. Hazırda qadının alman dilində səliss və ləhcəsiz danışdığı qeyd olunur.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
“Yeni Müsavat”

Dəm qazı bir ailəni məhv etdi - 6 nəfər ölü tapıldı

Moskvanın qar-çovğunu Bakıya da gələ bilərmə

Martin 3-dən başlayaraq Rusiyanın paytaxtı Moskva güclü qar yağmağa başlayıb. Moskva yağın güclü qar Rusiya paytaxtının hava limanlarında 50-dən çox reysin təxirə salınmasına səbəb olub. Moskvanın aerodrom xidmətləri yüksək hazırlıq rejiminə keçiblər. Gecə ərzində hava limanlarında uçuş-eniş zolaqları, perronlar və yönləndirici yolların qardan təmizlənməsi işləri davam etdirilib.

Bu azmış kimi, ekspertlər yaxın günlərdə Moskvada güclü qar fırtınası olacağını proqnozlaşdırırlar. Proqnozlara görə, paytaxtda gecə havanın temperaturu -9,6 °, bölgədə -9,2 dərəcədən -11,0 dərəcəyə düşəcək. Beləliklə, Moskvada son 68 ilin ən güclü qar və qar fırtınası gözlənilir. Həmçinin Moskvada daha bir anomal qar yağışı martın 7-si və 8-də proqnozlaşdırılır.

Bes Moskvanın qar-çovğunu Bakıya da gələ bilərmə? Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinin Hidrometeoroloji Proqnozlar Bürosunun direktoru Gülşad Məmmədova mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı:

"Müşahidə etdiyiniz kimi, martın 5-də ölkəmizdə şimal-qərb küləyi əsib, günorta saatlarında mülayim hava şəraiti oldu. Martın 6-da isə yağıntılı hava şəraiti müşahidə ediləcək, dağlıq ərazilərdə qar yağacaq. Lakin günorta saatlarında başlayaraq ayın 9-dək ölkədə mülayim, yağıntısız hava şəraiti gözlənilir".

✉ **Xalidə GƏRAY**
Musavat.com

İşlədiyi şirkətdən maaşını ala bilməyən sürücü özünü yandırdı

İşlədiyi şirkətdən maaşını ala bilməyən sürücü - Bəhruz Feyruz oğlu Zeynalov üzərinə benzin tökərək özünü yandırdı. Yaralı Respublika Yanıq Mərkəzinə yerləşdirilib. Mərkəzin baş həkimi Şöhrət Məmmədovun "Ölkə.Az" a verdiyi açıqlamaya deyilir:

"Xəstə dünən bədəninin bir neçə yerinin yanması diaqnozu ilə daxil olub. Əsasən boyun, burun və əl nahiyələri yanmışdır. Lazımı yardımlar göstərilib, vəziyyəti stabildir".

Faktla bağlı Xətai RPİ-nin 37-ci Polis Bölməsində təhqiqat araşdırmalarına başlanılıb.

İlkin dindirmələr zamanı B.Zeynalov sürücü işlədiyi "Elat" MMC-dən 2 aylıq maaşını ala bilmədiyinə görə özünü yandırdığını bildirib.

Azərbaycanda kriminal aləmdə tanınan 31 nəfər saxlanılıb

Ötən il Azərbaycanda kriminal aləmdə tanınan 31 nəfər tutulub. APA-nın məlumatına görə, bu barədə Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ildəki fəaliyyəti haqqında hesabatda qeyd olunub. Hesabatda bildirilir ki, ötən il həyata keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində 1028 cinayət qrup zərərsizləşdirilib, kriminal aləmdə tanınan 31 şəxs cinayət məsuliyyətinə cəlb olunub, polis əməkdaşlarına silahlı müqavimət göstərən 2 nəfər məhv edilib.

Cəlilabadda meşədə gənc oğlanın meyiti tapıldı

Cəlilabadda naməlum kişi meyiti tapılıb. APA-nın cənub bürosunun məlumatına görə, rayonun Ləkin kəndində meşəlik sahədə meyit aşkarlanıb. Meyiti tapılan şəxsin kimliyi məlum olub.

Mərhumun 1997-ci il təvəllüdü Sirus İlham oğlu Nəsirov olduğu müəyyənləşib. Həmin gəncin meyitini çobanlar tapıblar.

Hazırda S. Nəsirovun hansı şəraitdə ölməsi müəyyənləşdirilir.

Çıxış yolu nədir; ekspert: "Əgər otağa 0.1 faiz dəm qazı yığılarsa, 7 dəqiqə ərzində ölüm hadisəsi başlayır"

Ölkədə yenə də dəm qazı faciəsi yaşandı. Sumqayıt şəhərində baş verən dəm qazı "terrorunda" bir ailənin 6 üzvü dünyasını dəyişdi. Belə ki, Sumqayıt şəhərində yaşayan bir ailənin üzvləri 1961-ci il təvəllüdü Rafiq Hüseynov, 1965-ci il təvəllüdü Yeganə Hüseynova, 1987-ci il təvəllüdü Sara Rafiq qızı Hüseynova, 2009-cu il təvəllüdü Fərid Qüdrət oğlu Abbasov, 2010-cu il təvəllüdü Zenfira Qüdrət qızı Abbasova və 2012-ci il təvəllüdü Yeganə Qüdrət qızı Abbasova yaşadıkları mənəzində cansız tapılıblar.

İlkin ehtimallara görə hadisənin başvermə səbəbi ailənin məskunlaşdığı zirzəminin hamamında quraşdırılan suqızdırıcıdan sızan dəm qazı olub.

Faktla bağlı Cinayət Məcələsinin 314.3-cü (səhlənkarlıq - ehtiyatsızlıqdan iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, istintaq gedir.

Qış aylarında dəm qazından boğulma artıq ənənəvi halə çevrilib. Ötən ilin mart ayının 15-də Xirdalanda da oxşar hadisə baş vermiş, dəm qazı səbəbindən bir evdə 5 nəfər dünyasını dəyişmişdi. Təbii qazdan istifadə edənlərə dəfələrlə müvafiq qurumlar, ekspertlər tərəfindən maarifləndirici tövsiyələr verilir. Lakin buna baxmayaraq, hadisələr səngimək bilmir. Ekspertlər çıxış yolu kimi Bakıda yerləşən binaların təbii qazla deyil, su, elektrikle işləyən qızdırıcılarla qızdırılmasını tövsiyə edirlər. Ekspertlərin fikrincə, bunun üçün isə ilk növbədə qazanxanalar quraşdırılmalı, əhəli həm də isti su ilə təmin olunmalıdır. Lakin müasir dövrdə hələ də paytaxt ərazisində yerləşən binalara isti su verilmir. Hadisələrin də çoxu Sumqayıtda baş verən faciədə olduğu kimi insanların hamamda suqızdırıcı sobalardan istifadə etməsindən qaynaqlanır. Suqızdırıcı sobalar əksər hallarda düzgün quraşdırılmır ki, bunun nəticəsində yarımçıq yanan qaz içəri vurur və insanların ölümünə səbəb olur.

"Yeni Müsavat" a danışan ekspert Nüsrət Qasimov bildirib ki, Bakıda binalara isti su verilişini həyata keçirmək mümkündür:

"Hər kəs bilir ki, bu gün Bakıda istilik sistemləri normal qaydada işləmir. Moskvada 10-15 dərəcə şaxta olur, ancaq evlər Bakıdakı mənzillərdən isti olur. Çünki soyuq düşdükcə suyun temperaturunu qaldırıb, evlərə daha çox istilik verirlər. Bakıda istilik sistemləri nə zaman əl vurarsansa görürsən ki, temperatur ilqıdan yuxarı qalxmır. Nəticədə insanlar 4 göz sobaları yandırır, üstünə dəmir, kerpic qoyub evi qızdırırlar. Bu da doğru deyil. Əvvəla, qazın tərkibindən xüsusi maddə ayrılır və evin divarlarına çökür. Bu da insanlara pis təsir edir. İkincisi

də qaz düzgün yanmayanda dəm qazı ayrılır. Əslində dəm qazı ayrılmalı deyil. Bu, qazın natamam yanması zamanı baş verir. Nəinki qazın, hətta kömürün, benzinin, dizelin və digərlərinin natamam yanması dəm qazının ayrılmasına səbəb olur. Cihazlar doğru işləyən zaman isə karbon 4 oksid ayrılır ki, bu da zərərli deyil. Karbon 2 oksid isə çox zərərli. Əgər otağa 0.1 faiz dəm qazı yığılarsa, 7 dəqiqə ərzində ölüm hadisəsi başlayır. Bu rəqəmlərdən dəm qazının nə qədər güclü zəhərlənmə xassəsinə malik olduğu görünür. İnsanlar bilməlidirlər ki, dəm qazı necə, nə zaman əmələ gəlir. Əgər bir kibriti yandıraraq stəkanın içərisinə qoyub, stəkanın ağzını qapatsaq o, sönməz. Çünki qabdakı oksigen yanıb qurtarır. Qazın yanması üçün 9.5 kubmetr oksigen lazımdır. Ona görə də vanna otağında qapının aşağısından dəlik açmaq lazımdır. Hava həddindən artıq çox olarsa da dəm qazı əmələ gəlir. Ona görə də hamamın həcmi 7.5 kubmetr, hündürlüyü 2.20 santimetr olmalıdır. Bundan əlavə, təbii işıq mənbəyi, pəncərə gözlüyünün, ventilyasiya kanalının olması da şərtidir. Ventilyasiya kanalı 1 saatda 3 dəfə otağın havasını dəyişmə gücündə olmalıdır.

Ekspert bildirib ki, tüstü bacası ilə bağlı problemlər də ciddi və can almağa səbəb olan amillərdir:

"Evdə olan 4 göz, suqızdırıcı sobalardan çıxan tüstü bacası vasitəsilə dama ötürülməlidir. Tüstü bacası damdan yarım metr hündürlükdə olmalıdır. Bir problem də odur ki, camaat özü qaz cihazlarına, borularına müdaxilə edə bilməz. Ancaq buna da əməl edilmir və nəticədə problem yaranır. İşlədicilərin gücündən asılı olaraq tüstülərin ötürülməsi də fərqlidir. Məsələn, kombi deyilən cihaz-

lar 1 saatda 2.5-2.9 kubmetr qaz yandırır. Bu yanan zaman tüstü tam şəkildə bayıra ötürülməlidir. Bunun üçün tüstü borularının diametri 10-15 santimetr olmalıdır. İnsanlar isə baxırsan ki, 50-76-89 millimetr borulardan istifadə edirlər. Ona görə də qaz yanan zaman ayrılan tüstünün yarısı bayıra ötürülür, yansı isə hamamxanada qalır. Bu isə faciələrə səbəb olur. Bu səbəbdən insanlar gərək qaz idarəsinin xəbəri olmadan heç bir təmir

iş görməsin. Sovet dövründə ayda 1 dəfə evlərə gedib, qızdırıcılara baxırdıq, təmizləyirdik. İndi isə bu cür yoxlamalar da yoxdur. Gələnləri də artıq ev yiyələri mənzilə buraxmırlar ki, oğurluq edəcək və sairə. Hansı ki, özümüz onları çağırırıq. Ona görə də qaz yanan zaman ayrılan tüstünün yarısı bayıra ötürülür, yansı isə hamamxanada qalır. Bu isə faciələrə səbəb olur. Bu səbəbdən insanlar gərək qaz idarəsinin xəbəri olmadan heç bir təmir

✉ **Əli RAİS**
"Yeni Müsavat"

«Bakcell» şirkəti ADA Universitetinin təşkil etdiyi 6-cı Karyera Sərgisində iştirak edib

Azərbaycanın ilk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil İnternet Proвайderi «Bakcell» ADA Universitetinin təşkil etdiyi 6-cı Karyera Sərgisində iştirak edib.

Hər il ənənəvi olaraq keçirilən bu tədbirin məqsədi Azərbaycanın gənc istedadlı tələbələrini və müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən müəssisələrin nümayəndələrini bir araya gətirərək onlar arasında əlaqə yaratmaq və gənc kadrları potensial işəgötürənlərə daha yaxın etməkdir. Sərgidə ölkənin ən nüfuzlu şirkət və müəssisələri təmsil olunub və onlar ADA Universitetinin tələbə və məzunlarını müxtəlif karyera və təcrübə imkanları ilə tanış ediblər.

Ölkənin qeyri-neft sektorunun ən iri investorlarından olan «Bakcell» şirkəti Azərbaycan iqtisadiyyatının ən prioritet istiqamətləri sırasında gənclərin məşğulluğunun inkişaf etdirilməsinə böyük töhfə verməkdədir. ADA-nın təşkil etdiyi 6-cı Karyera Sərgisində universitetin tələbə və məzunlarına «Bakcell» şirkətinin satış və marketing departamentlərində mövcud olan vakansiya və təcrübə imkanları barədə məlumat verilib. Həmçinin, gənclər «Bakcell» şirkətinin öz müştərilərinə və xidmətlərinə innovativ yanaşma üsulları barədə geniş məlumatla tanış olublar. Karyera sərgisindəki «Bakcell» stendi iştirakçılar tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

«Bakcell» şirkətinin fəaliyyətinin əsas məqsədlərindən biri də yerli gənc istedadlara təhsil və karyera qurmaqda dəstək göstərmək və beləliklə də Azərbaycan gənclərinin parlaq gələcəyinə töhfə verməkdir.

Martin 5-də səhər saatlarında Bakı metrosunda növbəti problem yaranıb. Nəticədə qatarların hərəkətində gecikmə baş verib. Sərnişinlərin sözlərinə görə, yaranmış problem nəticəsində onlar 35 dəqiqə tuneldə, platformada gözləməli olublar.

Məsələ ilə bağlı "Bakı Metropoliteni" QSC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nəsimi Paşayev məlumat yayaraq bildirdi ki, problem "Nəriman Nərimanov" stansiyasında işə vermə avadanlığında baş vermiş texniki nasazlıq səbəbindən yaranıb. O bildirib ki, bu səbəbdən saat 08:15-dən etibarən qatarların hərəkət intervalında gecikmə baş verib.

Son vaxtlar Bakı metrosunda bu kimi problemlər tez-tez yaşanır. Xüsusilə də günün pik saatlarında baş verən belə hadisələr zamanı sərnişin sıxlığı artır. Texniki nasazlıq aradan qalxsa da, bu dəfə sərnişinlər sıxlıq səbəbindən ünvan başına gecikirlər. Elə insanları narazı salan məqamlardan biri də budur ki, pik saatlarda metroda qatarlar vaxtında gəlmir. Bu hal isə sıxlığın yaranmasına səbəb olan əsas amil kimi göstərilir. Nəticədə Bakı metrosu iflic vəziyyətə düşür. Halbuki "Bakı Metropoliteni" QSC sədri Zaur Hüseynovun ötən il imzaladığı əmrə qeyd olunur ki, payız-qış mövsümünün tələbləri nəzərə alınaraq, sentyabrın 18-dən metropolitendə qatarların hərəkətinin yenilənmiş qrafiklə tənzimlənməsinə keçiləcək. Sitat: "Qeyd edilən qrafikə əsasən hərəkət gur saatlarında 30 cüt qatar ölçülərinə uyğun təşkil edilməklə, xətlərdəki qatarların sayı artırılacaq və interval azaldılacaq. Nəticədə, "Həzi Aslanov-28 May" sahəsində qatarlar arasında interval gur saatlarda 2 dəqiqəyə endiriləcək. Bu prinsiplə gur saatlarda xətlər üzrə hərəkətin bir-birindən ayrı təşkil edildiyi "28 May-Dərnəgöl" və "28 May-İçərişəhər" sahələrində qatarlar arasında interval iki dəfə çox, yəni 4 dəqiqə olacaq.

Bu müddətdə yalnız "Bakmil" stansiyasından qatarlar xəttə daxil olduğu zaman interval "Həzi Aslanov-Ulduz" sahəsində fərqli ola bilər. Sərnişinlərin nəzərinə çatdırırıq ki, "Həzi Aslanov-28 May" sahəsində, sərnişin axınının tələbləri əsas götürülməklə, qeyri-gur saatlarda hərəkət intervalı 2,5 dəqiqə, sərnişinlərin əsaslı şəkildə azaldığı müşahidə olunan axşam saatlarından gecəyə doğru 3 dəqiqə və daha çox olur". Belə çıxır ki, əksər hallarda metropoliten sədrinin əmri pozulur... Metroda vəziyyət yay aylarında daha da dözülməz olur. Belə ki, "Bakı 2015" I Avropa Oyunları ərfəsində gətirilən yeni qatarlar xaricində Bakı metrosunda 21-ci əsrdə hələ də qatarlarda kondisioner mövcud deyil. "Bakı Metropoliteni" QSC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nəsimi Paşayev dəfələrlə qaldırılan bu məsələyə açıqlamasında bildirib ki, qatarlara kondisioner quraşdırmaq mümkün deyil. Səbəb kimi isə bildirib ki, istehsalçı tərəfindən bu qatarlarda kondisioner quraşdırılması nəzərdə tutulmayıb. Bildirilib ki, gələcəkdə bu qatarlar öz istismar dövrünü başa vurduqdan sonra onları əvəzləyəcək qatarlarda kondisioner sistemi olacaq. Onu da diqqətə çatdırırıq ki, "Bakı Metropoliteni" QSC-yə dövlət tərəfindən sərnişindəşmə üçün vəsait də ayrılır. Belə ki, 2017-ci ildə "Bakı Metropoliteni" QSC-yə sərnişindəşmədən yaranacaq zərər ödənilməsindən ötrü 30 milyon ma-

Bakı metrosunun bitib-tükənməyən "ÇP"ləri

Ekspert: "Ötən əsrin ortalarında alınan qatarlar istismar müddətini çoxdan başa vurub"

"Metropolitendə ciddi nəzarətsizlik hökm sürür"

nat vəsait (subsidiya) proqnozlaşdırılmışdı. Bu, 2015-2016-cı illərin göstəricilərindən 7 milyon 998.2 min manat və ya 21 faiz az idi. Ancaq sonradan ötən ilin mart və aprelində hökumət kommunal tariflərin artması ilə bağlı xərcləri maliyyələşdirməkdən ötrü Bakı Metropoliteninə əlavə 15 milyon manat subsidiya ayırıb.

"Yeni Müsavat"a danışan nəqliyyat üzrə ekspert İlqar Hüseynov bildirib ki, doğrudan da Bakı metrosunda ciddi problemlər yaşanır: "Metro öz əhəmiyyətinə görə ölkədə lazım olan nəqliyyat sektorudur. Ancaq doğrudan da bu nəqliyyatda problemlər var. Məsələ burasındadır ki, metropoliten müasir qatarlarla təmin olunmayıb. Ötən əsrin ortalarında alınan qatarlar istismar müddətini çoxdan başa vurub. O qatarlardan bəziləri istifadədən çıxarılıb. Lakin metropolitenin yetərinə böyük maliyyə imkanları olmadığı üçün yeni qatarların alınmasında bürokratik problemlər var. Dövlət də vətəndaşların tez bir zamanda və normal şəraitlə mənzil başına çatdırılmasında maraqlı olmalıdır. Hər halda, metro nəqliyyat növünün inkişafında önəmli siyasi və iqtisadi qərarlar verilməlidir. Görünən odur ki, hazırda bu istiqamətdə köklü addımlar atılmır. Müəyyən bir xətt üzrə yeni qatarlar alınıb. Ancaq bunun davamı olmadı. Hər bir layihənin davamlılığı olmalıdır. 3 qatar dəyişməklə prosesləri bitmiş hesab etmək olmaz. Eyni zamanda Bakı Metropolitenində təhlükəsizliklə bağlı da problemlər var. Ümumilikdə söyləmək olar ki, metropolitendə ciddi nəzarətsizlik hökm sürür. Əslində gərillərdə modern aparatlar olmalıdır. Lakin bunu görmürük. Kustar yolla hansısa 3 nəfər mühafizə polisinin əməkdaşının qapıda camaata baxması ilə təhlükəsizlik təmin oluna bilməz. Bir çox ölkələrin səfirlikləri, vətəndaşları ölkəmizə gəldikləri zaman onlara təhlükə-

sizliklərini qorulan ilə bağlı anonslar verirlər. Bu anonsların verilməsinin səbəbi ondan irəli gəlir ki, həmin ölkələrin nümayəndələri tədqiqat, müşahidələr aparırlar. Bilirlər ki, metrodan istifadə zamanı təhlükəsizlik tədbirləri hansı səviyyədə qurulub. Yeni onlar bunu da nəzərə alıb, vətəndaşlarına ehtiyatlı olmağı tövsiyə edirlər. Metrodan istifadə edən əksər sərnişinlər aztəminatlı və kifayət qədər böyük maliyyə imkanlarına sahib olmayanlardır. Biz daim sosial dövlət olduğumuzu məmurların, rəhbərlərin dilindən eşidirik. Bildirilir ki, Azərbaycanda vətəndaşların sosial problemlərinin həlli istiqamətində çalışılır. Bu baxımdan nəzərə almaq lazımdır ki, metro daha çox sosial qayğıya ehtiyacı olan insanların istifadə etdiyi bir nəqliyyat vasitəsidir. Ona görə də burada həm təhlükəsizlik, həm də xidmətin keyfiyyəti məsələsi öz həllini tapmalıdır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Bu gün Od çərşənbəsidir

Od çərşənbəsində ocağın üstü boş qalmamalıdır

Bu gün ikinci çərşənbə - Od çərşənbəsidir. Bu çərşənbə xalq arasında Xəbərci çərşənbə, Üskü çərşənbə, Addı çərşənbə kimi də tanınır. Boz ay bu çərşənbə ilə ömrünün tam yarısını başa vurur və təbiətin diriləcəyi günə bizə daha da yaxınlaşdırır. Bu çərşənbə qədim insanların Günəşə, oda olan inamından irəli gəlir. El arasında yayılan adət-ənənəyə görə, Od çərşənbəsində tonqal qalayıb, üç dəfə "Ağrılığım, azarım-bezarım odda yansın" deyərək, odun üstündən tullanmaqla xəstəliklərdən xilas olurlar.

Bu gün məhz Od çərşənbəsi olduğuna görə tonqalın qalanmasının daha spesifik özəlliyi də var. Hər evin və binanın qarşısında tonqal qalanması həmin ilin isti, bərkətli keçməsinə nişanədir. Kənd yerlərində isə bütün kəndi od çərşənbəsinin olması bərdə ağah etmək üçün həmişə dağların başında tonqallar qalanmış. Əgər dağlar olmasa hündür yerlər seçərək, o hissələrdə tonqalın qalanması daha məqsədəuyğun hesab olunurdu. İnsanlar isə öz qapla-

rında, evlərinin qarşısında və məhəllələrində tonqal qalamaq üçün əllərinə taxtadan məşəllər alaraq, həmin böyük tonqalın yanına gedərək oradan alov götürürdülər. Sonra həmin alovu öz tonqal qalayacağına yerə gətirib, alovu yandırtdılar. Dünyada istilik mənbəyi olan günəş, od, alov həmişə insanlar tərəfindən sevilmiş və qorumağa çalışılmışdır. Həmçinin tonqal haqqında ümumi məlumatlara "Kitabi Dədə Qorqud" kitabında da rast gəlmək mümkündür. Bura-

da da tonqala olan münasibət və onun müqəddəsliyi haqqında geniş yazılar yazılıb. Deməli hələ qədim zamanlardan Azərbaycanda od həmişə qorunmuş və digər bir çox ünsürlərdən seçilmişdir. Buna əsasən "Dədə Qorqud" filmi çəkilib, hətta həmin ki-

noda da tonqalın qalanması və bizim xalqımız üçün onun hansı mənə ifadə etdiyi çox gözəl şəkildə təsvir edilib. Xalqın həm şad, həm də bəd günündə tonqalın köməyə gəlməsi və onun yandırılması ilə müəyyən işlərin bəyan edilməsi də tamam seçilir.

Od çərşənbəsinin digər maraqlı mərasimlərindən biri də il boyu ailə üzvlərindən birini itirmiş şəxslərin evlərinin qarşısında tonqal qalamaqdır. Od yandırmaqla həmin ailənin saxladığı yas mərasiminə son qoyulur. İnsanlara Uraz/Araz (od, atəş) adının verilməsi, evlərdə üzərlik yandırılması, xəbis ruhların qorunmaq məqsədi ilə qoyun sürülərinin yanmaqda olan kolların altından keçirilməsi, təndirin müqəddəs sayılması, ondan arzuların gerçəkləşməsinin istənilməsi, yanmaqda olan ocağı söndürməmək və məzar daşlarının üzərində atəşdanların həkk edilməsi və başqa nümunələr də türklərin oda olan hörmət və ehtiramını göstərir. Qədimdə

evlərdə ocağı sönməyə qoymurdular. Yalnız kimsə ölmüş olsaydı, odu çıxarıb xüsusi yerdə saxlayır və qış vaxtı 5 gündən sonra, yayda isə bir aydan sonra odu eve qaytarardılar.

Od çərşənbəsində qazanlar qaynamalı, insanların ocağının üstü boş qalmamalıdır. Od çərşənbəsində hamı müxtəlif xörəklər bişirməli və stolun üzərində bütün çərşənbələrdə olduğu kimi şirniyyatlar olmalıdır. İnsanların inancına görə, bu, süfrənin bolu, bərkətli olması, ilinizin şirin və sevinc dolu keçməsinə səbəb olur. Havalanın isti keçməsi, günəşin çıxması insanlar tərəfindən istənilir və buna aid bir çox nəğmələr, şeirlər oxunulmağa başlanılır. Od çərşənbəsinə və oda aid olan bir çox atalar sözləri və məsələlər də vardır. Məsələn, "Odu su ilə söndürmək olmaz", "Od çərşənbəsində ocağı boş qoymazlar" və s.

Oduz hər zaman yanılı, süfrəniz isə bol ruzili olsun, Od çərşənbəziz mübarək!

□ Günel MANAFLI,
"Yeni Müsavat"

MUSAVAT

Son səhifə

N 52 (6941) 6 mart 2018

Verdikləri hər kiloya görə pul qazanırlar

Cində fəaliyyət göstərən bir şirkət şişmanlıqla mübarizə məqsədilə ilginç bir kampaniyaya başlayıb. Belə ki, şirkət işçilərinə verdikləri hər kilo üçün 100 yu-an (təxminən 26 manat) ödəyəcəyini deyib. Firmanın rəhbəri Vang Xuebao hesab edir ki, işçilərini bu yolla motivasiya edə bilər. Vang Xuebao işçilərinin vaxtlarının böyük hissəsini bir masanın arxasında və hərəkətsiz keçirdiklərini fərq etdikdən sonra problemi bu yolla həll etməyə çalışıb. Gələcəkdə Çindəki qidalanma vərdişinə görə şişmanlığın böyük problemlər yaradacağını təxmin edən həkimlər 2030-cu ilə qədər hər 4 çinlidən birinin həddən artıq çəkiyə sahib olacağını deyib. İşçiləri də xoşbəxt edən bu ağıllı çıxış yolu sağlam bir dieta ilə birləşdiyi zaman bir çox işçinin artıq çəkiddən qurtulmasına səbəb olub. Mart ayından tətbiq olunan aylıq mükafat proqramı "Xian Jingtian" şirkəti işçilərinin yarından çoxunu çəki verməyə uğurla razı salıb. İşçilər bu yolla həm özləri arıqlayır, həm də aylıq qazanclarını artırmağa çalışırlar.

İçindən əkiz qardaşı çıxdı

Hindistanda qarnı dayanmadan böyüyən 7 aylıq qızın valideynləri onu həkimə aparıb. Həkim bu durumun səbəbini açıqlayanda ailə şoka girib. Məlum olub ki, körpənin əkiz qardaşı böyrəklərinin arasında sıxılıb qalıbmış. Manisha və Motisingh Rathava cütlüyünə bildiriblər ki, körpənin böyrəkləri arasında sıxılıb qalan qardaşı inkişaf etməmiş döl sayılır. Əməliyyatı həyata keçirən uşaq həkimi Rakeş Coşi deyib ki, qızın valideynləri onun qarnının böyüdüyünü gören kimi həkimə gəliblər. Aparılan müayinə və analizlər nəticəsində isə inkişafını tamamlamamış dölün qızın qarnında olduğu

təsbit edilib və uğurlu bir əməliyyatla döl qarından çıxarılıb. Həkim əməliyyatdan dərhal sonra qızın sağlamlı-

ğına qovuşduğunu və evə buraxıldığını, bu durumun isə çox nadir görüldüyünü deyib.

İnsan yaşlandıqca paxıllığı da azalır

Paxıllıq hissi həm kişilərə, həm də qadınlara xas bir xüsusiyyətdir. Bununla belə, bu hiss 30 yaşına qədər olan insanları daha çox özünə tabe edir - bu iddianı San Diegodə Kaliforniya Universitetinin alimləri ediblər.

Psixologiya professoru Christine Harris və onun tələbəsi Nicole Henniger tədqiqat çərçivəsində iki müstəqil təcrübə həyata keçiriblər. Birinci təcrübə 18 yaşdan 80 yaşa kimi olan 987 insan arasında keçirilib. İnsanlardan bu hissi keçirib-keçirmədiklərini soruşublar. İkinci sorğuda isə 843 nəfərdən paxıllıq obyektli olub-olmadıqlarını soruşublar.

Təhlilin nəticələrinə görə, təcrübədə iştirak edənlərin çoxu son il ərzində bu hissi keçirdiklərini etiraf ediblər. Onlardan 79,4 faizi qadın, 74,1 faizi isə kişi olub. Bununla belə, 80 faiz otuz yaşdan aşağı insanlar ətrafındakı insanların uğurlarına paxıllıqla yanaşdıqlarını boyunlarına alıblar. Bununla da tədqiqatçılar belə qərara gəlib ki, yaş artdıqca insanların paxıllıq hissi də azalmağa başlayır.

Qəbirdən canlı yayım verən adam

Irlandiyanın Belfast şəhər sakini 3 günlük müddətə özünə qəbir qazaraq orada yaşamağa qərar verir. Bu barədə lenta.ru xəbər verir. O, bununla zərərli vərdişlərdən və depressiyadan əziyyət çəkənlərə yardım etməyi planlaşdırır. 1 martda şəhərdəki kilsələrdən birinin yanında dərin qəbir qazılıb. Onun için geniş bir tabut düzəldilib. "Valking Free" təşkilatının yaradıcısı olan Con Edvars onun içində 3 gün keçirəcək. Tabutun içində oturmaq da mümkündür. C.Edvars tabutun içində uzanır, daxilə ventilyasiya və Wi-Fi sistemi də var. O, qəbirdən birbaşa canlı yayım aparır, alkoqol və narkomanlarla ünsiyyətə girir, onlara yardım etməyə çalışır. Edvars deyir ki, "Onlarla qəbirdən danışmaq istəyirəm. Burada köçmədən əvvəl onlara bir ümid verməkdir məqsədim". Onun bu aksiyası dünyada milyonlarla insanın diqqətini cəlb edib.

QOÇ - Maliyyə problemlərinizin mövcudluğunu gören ulduzlar sizə kömək etmək istəyir. Lakin hansısa aktivlik göstərə bilmirsiniz. Gözütöx olun. Bu axşam bütün dəvətləri qəbul edin.

Qoroskop (6 mart) **Səbuhi Rəhimli**

BUGA - Ötən on günlükdə icra edə bilmədiyiniz planlara yenidən baxmağınız vacibdir. Əgər özünü qalmaqallardan qoruya bilsəniz, axşama doğru sürprizləriniz olacaq. Pul da gözənilir.

ƏKİZLƏR - Yaxşı olar ki, günortaya qədər mənzil şəraitində istirahət edəsiniz. Çünki həmin ərəfədə hansısa uğur gözənilir. Nəhərdən sonra isə istənilən sövdələşməni baş tutacaq.

XƏRÇƏNG - Bu gün sizin üçün olduqca maraqlı bir təqvim yaşanacaq. Ələlxüsus da saat 14-dən sonra sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız. Mənəvi dəyərlərinizi qorumağa çalışın. Ağır işlərə isə girişməyin.

ŞİR - Bütün vaxtınızı ailə-sevgi münasibətlərinə həsr edin. Digər insanlarla münasibətləri məhdudlaşdırın. Əks təqdirdə, ovqatınız korlana bilər. Şəxsi büdcənizi artırmağa çalışın.

QIZ - Təzadlı gündür. Hadisələrin inkişafı gah müsbət, gah da mənfi istiqamətə yön ala bilər. Özünü gərginliyə salmayın. Heç kimin şəxsi işlərinə qarışmayın. Münasibətlərdə ciddi olun.

TƏRƏZİ - Mövcud problemlərinizin həllində ətrafınızda olan etibarlı şəxslərin köməyindən yararlanın. İndiki halda təkbaşına qərar çıxarmaq zərərliyədir. Axşam yeniliklərin şahidi olacaqsınız.

ƏQRƏB - Ay bürcünüzdə olduğundan ilk növbədə səhhətinizə fikir verin. Mübahisəli situasiyalardan qaçın. Bu gün daha çox yeni, işgüzar sövdələşmələrdə uğurlarınız mümkündür.

OXATAN - O qədər də səmərəli təqvim deyil. Bir tərəfdən səhhətinizlə bağlı xoşagəlməzliklər, digər tərəfdən münasibətlərə cəlb olunmağınız ovqatınıza mənfi təsir göstərə bilər.

OĞLAQ - Düşərli ərəfədir. Bəxtinizin gətirəcəyinə şübhəniz olmasın. Saat 15-18 arası bütünlüklə sevgiyə həsr etməklə mənəvi rahatlıq tapacaqsınız. Amma səhhətinizi də qorunmalısınız.

SUTÖKƏN - Qonşu və ya qohumlarınızla, eləcə də həmkarlarınızla münasibətlərinizdə yeni və müsbət mərhələ başlayacaq. Ola bilsin səfərə də çıxasınız. Saat 17-dən sonra işgüzar əlaqələri dərinləşdirin.

BALIQLAR - Öz gücünü nə qədər arxayın olsanız da, hələdici məqamlarda etibarlı adamların məsləhətinə qulaq asın. Axşam görcəyiniz işlərin planını qurmaq istiqamətində sövdələşmələr aparın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Sevgilisi üzündəki ləkələrə görə ondan ayrıldı

İngiltərənin Qrimsbri şəhərindən olan Sofiya Ridlington uzun müddət sevgilisindən həqiqəti gizlədib. "Psoriasis" dəri xəstəliyindən əziyyət çəkən qız makiyajla üzünün ləkələrini ondan gizlətməyi bacarıb. Lakin bir müddət sonra oğlan onun haqqında həqiqəti bildikdən sonra Sofiyadan ayrılıb. Bundan sonra gənc qız özünü gizlətməyə qərar verib. O, üzünün bir tərəfini makiyaj edir, digər tərəfini isə insanlar fərqi görə bilsin deyər, sadə saxlayır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.